

Sveriges Riksdags Beslut

å det i Stockholm hållna lagtima riksmöte, som började den
15 januari och slutade den 29 maj 1915.

Vi efterskrivna, svenska Folkets valda ombud, göra veterligt: att, på grund av § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen, vi den 15 sistlidne januari, under Hans Maj:t Konung Gustaf V:s åttonde regeringsår, oss här i Stockholm infunnit.

Efter att över vårt arbete hava nedkallat Guds välsignelse, hava vi den 16 i nämnda månad å rikssalen sammanträtt och fått emottaga berättelse om vad sedan sistförflutna lagtima riksdag i rikets styrelse sig tilldragit ävensom Kungl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behov; och hava vi, efter föregångna överläggningar dels om de ämnen, i vilka Kungl. Maj:t till oss avlätit propositioner eller skrivelser, dels ock rörande frågor, som blivit hos riksdagen väckta, stannat uti följande beslut.

§ 1.

Vid företagen prövning av det utav Kungl. Maj:t framställda, till slutligt avgörande vid innevarande riksdag vilande förslag till ändrad lydelse av § 20 regeringsformen hava vi, såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 5 mars, antagit samma förslag; i följd varav nämnda § erhållit följande lydelse, nämligen

Regeringsformen.

§ 20.

De mål, som från krigsdomstolarna dragas under Konungens prövning, skola uti högsta domstolen företagas och avgöras. Tvenne militärpersoner av högre grad, dem Konungen härtill utser och förordnar, böra med domare jäv och ansvar, och utan särskilt arvode, sådana mål i högsta domstolen övervara och däröver rösta, dock må domarens antal icke överstiga åtta.

Bihang till riksdagens protokoll 1915. 15 saml. 1 avd. 1 häft.

1

(Riksdagsbeslutet.)

§ 2.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 5 mars hava vi vid företagen slutlig prövning av de i anledning av avlätna propositioner såsom vilande antagna förslag till ändrad lydelse av

- 1) § 2 4:o och § 3 10:o tryckfrihetsförordningen, och
 - 2) § 72 regeringsformen,
- godkänt och antagit samma förslag.

I följd härav hava nämnda grundlagsstadganden erhållit följande ändrade lydelse nämligen

- 1) § 2 4:o och § 3 10:o tryckfrihetsförordningen.

Tryckfrihetsförordningen.

§ 2.

4:o) I grund — — — som helst.

Vid föregående tillåtelse skola följande undantag ovägerligen iakttagas:

Att protokoll — — — uppenbara.

Att ej några — — — femtio riksdaler.

Att mobiliseringsplaner för krigsmakten, planer för dess sammandragning eller verksamhet under krigstid eller vid krigsfara ävensom sådana handlingar angående omfattningen, beskaffenheten och belägenheten av dess mobiliseringsförråd och mobiliseringsutrustning samt sådana kartor, ritningar, avbildningar och beskrivningar angående rikets fästningsverk, örlogsstationer och varv, militära positioner, minförsvar, annan för krigsbruk avsedd materiells tekniska byggnad och beskaffenhet, kommunikations- och förbindelseleder, experiment och uppfinningar, vilkas offentliggörande kan medföra våda för rikets säkerhet eller uppenbart kan skada dess försvar, ej må utan Konungens särskilda tillstånd utlämnas, sedan Konungen i statsrådet fattat beslut, att dessa handlingar skola hållas hemliga; dock att härigenom konstitutionsutskottets, statsutskottets och statsrevisorernas rätt ej inskränkes. Den, som i tryck offentliggör sådan handling, straffes, där honom veterligt är, att den bör hemlighållas, efter allmän lag, om gärningen är i den med straff belagd, men eljest med fängelse från och med en månad till och med två år eller i ringare fall med böter från och med trettio riksdaler sexton skillingar till och med trehundra trettio riksdaler sexton skillingar, och skriften konfiskeras.

Att, där underrätt vid handläggning av mål låtit åhörarna avträda på den grund att i händelse av rättegångens offentlighet något kunnat uppenbaras, som med hänsyn till rikets säkerhet bör hållas hemligt för främmande makt, pro-

tokoll över sådan handläggning samt därvid till underrätten ingivna handlingar i målet så ock högre rätts protokoll i samma mål och däri efter meddelande av underrättens utslag inkomna handlingar ej må, utan särskilt tillstånd av vederbörande rätt, utlämnas innan målet blivit skilt från rättens handläggning; och må, i den mån rätten finner protokoll eller handling i målet ej heller efter avslutad handläggning kunna utlämnas utan våda för rikets säkerhet och förty däremot vid handläggningens avslutande meddelar förbud, utlämnande ej utan Konungens särskilda tillstånd äga rum före femtio år efter det slutligt beslut i målet givits. Dock göres härigenom ej inskränkning i parts rätt att utbekomma protokoll och erhålla del av handlingarna i målet. Över rättens beslut, huruvida protokoll eller handling må utlämnas, vare klagan ej tillåten. Utgiver part eller annan, med vetskap om att protokoll eller handling enligt vad nu är sagt bör hemlighållas, utan Konungens särskilda tillstånd protokollet eller handlingen i tryck, straffes efter allmän lag, om gärningen är i den med straff belagd, men eljest med fängelse från och med en månad till och med två år eller i ringare fall med böter från och med trettio riksdaler sexton skillingar till och med trehundra trettio riksdaler sexton skillingar, och skriften konfiskeras.

Att, i vad — — — femtio riksdaler.

Det skall ock — — — sexton skillingar.

Att protokoll — — — sexton skillingar.

Att ingen — — — sexton skillingar.

Att utdrag — — — femtio riksdaler.

Att uppgifter, som skattskyldiga till ledning för egen taxering avlämna till beskattningsmyndigheter, samt deklARATIONER, som till ledning för beräkning av arvsskatt eller skatt för gåva avgivas till vederbörande myndigheter, ej må utlämnas till andra än dem, som enligt skatteförfattningarna äga taga del av samma uppgifter eller deklARATIONER. Den häremot bryter, så ock den, som i tryck offentliggör dylik uppgift eller deklARATION, vilken obehörigen utlämnats, böte femtio riksdaler.

Att för officiell — — — trehundra riksdaler.

Att de från — — — femtio riksdaler.

Att ansökning — — — femtio riksdaler.

Att sådant — — — huvudsaken.

I övrigt — — — stadgat är.

§ 3.

10:o. Allt kungörande — — — skriften konfiskeras.

Kungörande i tryck, under krigstid eller vid krigsfara, av sådana underrättelser om krigsmaktens styrka, ställning eller rörelser eller om andra åtgärder

eller anstalter för försvaret, vilkas offentliggörande Konungen i statsrådet förbjudit. Den häremot bryter, straffes efter allmän lag, om gärningen är i den med straff belagd, men eljest med fängelse från och med en månad till och med två år eller i ringare fall med böter från och med trettio tre riksdaler sexton skillingar till och med trehundra trettio tre riksdaler sexton skillingar, och skriften konfiskeras.

Utgivande i tryck, i annat fall än ovan i denna lag sägs, av sådana utbildningar och beskrivningar av rikets fästningsverk och övriga fasta försvarsanstalter, vilkas offentliggörande kan skada rikets försvar och om vilka det är utgivaren vederligt, att de böra hemlighållas. Förbrytelsen straffes enligt allmän lag, och skriften konfiskeras.

2) § 72 regeringsformen.

Regeringsformen.

§ 72.

Riksbanken — — — lag.

Fullmäktige — — — skäligh.

Riksbanken allena äger rätt att utgiva sedlar, som för mynt i riket må erkännas. Dessa sedlar skola, vid anfordran, inlösas av banken med guld efter deras lydelse; dock att undantag härifrån, där sådant med hänsyn till krig, krigsfara eller svår penningkris prövas oundgängligen nödigt, må för viss tid medgivas av Konungen och riksdagen samfällt eller, om riksdagen ej är samlad, av Konungen på framställning av fullmäktige i riksbanken och efter samråd jämväl med fullmäktige i riksgäldskontoret. Dylikt av Konungen mellan riksdagarna lämnat medgivande skall, därest detsamma icke varder av nästföljande riksdag inom tjugu dagar från riksdagens början gillat, efter utgången av nämnda tid upphöra att lända till efterrättelse.

§ 3.

Sedan vi i anledning av utav Kungl. Maj:t avlåten proposition antagit såsom vilande förslag till ändrad lydelse av §§ 96—102 och 110 regeringsformen, § 42, 2 och § 68 riksdagsordningen samt § 4 5:o tryckfrihetsförordningen, hava vi vid företagen slutlig prövning av samma förslag, enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 8 april utvisar, för vår del godkänt och antagit desamma med följande lydelse nämligen:

Regeringsformen.

§ 96.

Varje lagtima riksdag skall förordna två för lagkunskap och utmärkt redlighet kända män, den ene såsom justitieombudsman och den andre såsom militieombudsman, att i egenskap av riksdagens ombud, efter den instruktion riksdagen för vardera utfärdat, hava tillsyn över lagars och författningars efterlevnad, militieombudsmannen i vad de skola tillämpas vid krigsdomstolarna samt av ämbets- och tjänstemän med avlöning från de till försvarsväsendet anslagna medel och justitieombudsmannen i vad de eljest skola vid domstolarna samt av ämbets- och tjänstemän tillämpas, ävensom att enligt den fördelning nu är sagd vid vederbörliga domstolar i laga ordning tilltala dem, som uti sina ämbetens utövning av våld, mannamån eller annan orsak någon olaglighet begått eller underlåtit att sina ämbetsplikter behörigen fullgöra. Ombudsmännen vare i all måtto underkastade samma ansvar och plikt, som allmän lag och rättegångsordning för aktorer utstaka.

§ 97.

Justitieombudsmannen och militieombudsmannen, som, så länge de sina ämbeten innehava, skola i alla avseenden anses lika med Konungens justitiekansler, väljas på sätt riksdagsordningen stadgar; och bör därvid jämväl för en var av dessa riksdagens ombudsmän utses en man av de egenskaper, som hos ombudsmannen erfordras, att honom efterträda, ifall han, innan nästföljande lagtima riksdag anställt nytt val av ombudsman, skulle med döden avgå, samt att utöva ämbetet under den tid, ombudsmannen kan vara av svår sjukdom eller annat laga förfall därifrån hindrad.

§ 98.

I händelse justitieombudsmannen eller militieombudsmannen, under det riksdag är församlad, avsäger sig det erhållna förtroendet eller med döden avgår, skall riksdagen i ämbetet genast insätta den man, som blivit till efterträdare utsedd. Skulle ombudsmans utsedde efterträdare, under riksdag, avsäga sig det erhållna förtroendet eller i ombudsmansämbetet insättas eller med döden avgå, utväljes, på ovan stadgade sätt, en annan behörig man i hans ställe. Inträffar något av dessa fall emellan riksdagarna, skall riksdagens rätt härutinnan genom de av riksdagen valde fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret utövas.

§ 99.

Justitieombudsmannen och militieombudsmannen må, en var när han för sitt ämbetes utövning det nödigt anser, kunna övervara högsta domstolens, rege-

ringsrättens, nedre justitierevisionens, hovrätternas, kollegiernas eller i dessas ställe inrättade verks, och alla lägre domstolars överläggningar och beslut, dock utan rättighet att sin mening därvid yttra, samt äga tillgång till alla domstolars, kollegiers och ämbetsverks protokoll och handlingar. Konungens ämbetsmän i allmänhet vare skyldige att lämna justitieombudsmannen och militieombudsmannen laglig handräckning, samt alla fiskaler, att medelst aktioners utförande en var av dem biträda, då han det äskar.

§ 100.

Justitieombudsmannen och militieombudsmannen åligge att, var för sig, till varje lagtima riksdag avlämna redogörelse för förvaltningen av de dem förtrodda ämbeten samt däruti, en var med avseende på det område, som genom 96 § är bestämt för hans ämbetsutövning, utreda lagskipningens tillstånd i riket, anmärka lagarnas och författningarnas brister och uppgiva förslag till deras förbättring.

§ 101.

Skulle den oförmodade händelse inträffa, att antingen hela Konungens högsta domstol eller av dess ledamöter en eller flere funnes hava av egennyttan, vrång visa eller försumlighet så orätt dömt, att därigenom någon, emot tydlig lag och sakens utredda och behörigen styrkta förhållande, mistat eller kunnat mista liv, personlig frihet, ära och egendom, eller regeringsrätten eller en eller flere av dess ledamöter funnes hava vid prövning av besvärsmål låtit sådant förhållande komma sig till last, vare justitieombudsmannen eller, om målet från krigsdomstol kommit under högsta domstolens prövning, militieombudsmannen pliktig, ävensom Konungens justitiekansler berättigad, att vid den rikets domstol, som här nedanför bestämmes, den felaktige under tilltal ställa, samt till ansvar efter rikets lag beförtra.

§ 102.

Denna domstol, som riksrätt kallas, skall i sådant fall bestå av presidenten uti Konungens och rikets Svea hovrätt, vilken däruti före ordet, presidenterna uti alla rikets kollegier, vid tilltal emot högsta domstolen fyra de äldsta regeringsråd, men, när regeringsrätten är tilltalad, fyra de äldsta justitieråd, ävensom, i båda fallen, högste befälhavaren över de i huvudstaden tjänstgörande trupper, högste närvarande befälhavaren för den vid huvudstaden förlagda delen av flottan, tvenne de äldsta råd i Svea hovrätt och det äldsta råd i varje av rikets kollegier. Då justitiekansleren, justitieombudsmannen eller militieombudsmannen finner sig befogad att högsta domstolen samfällt eller särskilda dess ledamöter inför riksrätten tilltala, eller justitiekansleren eller justitieombudsmannen att regeringsrätten samfällt eller särskilda dess ledamöter under sådant tilltal ställa, äske han hos presidenten i Konungens och rikets Svea hovrätt, såsom riksrättens ordförande,

laglig kallelse å den eller dem, som skola tilltalas. Presidenten — — — — —
 — — — — i rikets tjänst.

§ 110.

Ej må någon riksdagsman under tilltal ställas eller sin frihet berövas för sina gärningar eller yttranden i denna egenskap, utan att den kammare, till vilken han hör, sådant tillåt genom uttryckligt beslut, däruti minst fem sjättedelar av de röstande instämt. Ej heller — — — — — beivra låta.

Bliver riksdagsman, medan riksdag samlad är, eller under resa till eller ifrån riksdagen, när man vet honom i sådant ärende stadd vara, med ord eller gärning ofredad, gälle därom vad angående våld eller förolämpning emot Konungens ämbetsmän, i eller för ämbete, i allmän lag stadgat är. Samma lag vare, om riksdagens fullmäktige, revisorer eller justitieombudsman eller militieombudsman, eller sekreterare eller kanslibetjänte i någon av riksdagens kamrar eller i något dess utskott, i eller för utövning av sådan befattning, våldföres eller förolämpas.

Riksdagsordningen.

§ 42.

2. Utskottet skall ock granska justitieombudsmannens och militieombudsmannens avgivna redogörelser, ävensom deras ämbetsdiarier och registratur, samt med utlåtande däröver till riksdagen inkomma.

§ 68.

Till följd av regeringsformens 96 § skall varje lagtima riksdag förordna två för lagkunskap och utmärkt redlighet kända män, den ene såsom justitieombudsman och den andre såsom militieombudsman, att i egenskap av riksdagens ombud hava tillsyn över lagars och författningars efterlevnad av domare, ämbets- och tjänstemän samt att inför den riksrätt, som i bemälde grundlags 102 § till dess inrättning och göromål beskrives, eller vid andra vederbörliga domstolar, i laga ordning tilltala dem, som i sina ämbetens utövning anses av våld, mannamån eller annan orsak hava någon olaglighet begått eller underlåtit att sina ämbetsplikter behörigen fullgöra.

Justitieombudsmannen och militieombudsmannen, vilkas rättigheter och åligganden ytterligare så väl i regeringsformen som genom särskild för en var av dem utfärdad instruktion utstakas, väljas var för sig av fyratioåtta för tillfället nämnda valmän, av vilka vardera kammaren inom sig utser tjugufyra. Dessa valmän, vilka böra till valförrättningen sammanträda samma dag, då de blivit utsedda, och ej må åtskiljas förr än valen äro fulländade, skola först sam-

fällt, medelst slutna sedlar, var för sig föreslå den man, som de anse böra komma under omröstning. Falla därvid rösterna till mer än hälften på en man, är han behörigen vald. Äro åter rösterna så delade mellan flera, att sådan pluralitet för någon icke äger rum, anställs ny omröstning med slutna sedlar till antagande av den, som de flesta rösterna erhållit. eller, om han icke antages, av den, som näst honom blivit av de flesta kallad o. s. v. Skulle, sedan alla omröstningarna sålunda försiggått, likväl ingen hava erhållit, den här föreskrivna pluralitet, anställs ny omröstning över alla dem, som vid den första omröstningen blivit satta ifråga; skolande den, som erhållit de flesta rösterna, anses behörigen vald.

Valmännen böra vid samma tillfälle, då justitieombudsmannen och militieombudsmannen utses, och på enahanda sätt för en var av dessa riksdagens ombudsmän välja en man av de egenskaper, som hos ombudsmannen erfordras, för att honom efterträda, ifall han, innan nästa lagtima riksdag anställt nytt val av ombudsman, skulle med döden avgå, samt att utöva ämbetet under den tid ombudsmannen kan vara av svår sjukdom eller annat laga förfall därifrån hindrad.

I händelse justitieombudsmannen eller militieombudsmannen, under det riksdag är församlad, avsäger sig förtroendet, eller med döden avgår, insätter riksdagen genast i ämbetet den man, som blivit till efterträdare utsedd. Skulle ombudsmans utsedde efterträdare, under riksdag avsäga sig det erhållna förtroendet eller i ombudsmansämbetet insättas eller med döden avgå, utväljes på ovan stadgade sätt en annan behörig man i hans ställe.

Inträffar något av dessa fall mellan riksdagarna, skall riksdagens rätt härutinnan genom de av riksdagen valde fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret utövas.

Tryckfrihetsförfordningen.

§ 4.

5:o. Så snart någon förbrytelse mot denna lag blivit av chefen för justitiedepartementet hos justitiekanslern anmäld, åligge den sistnämnde, att ofördröjligen låta förbrytelsen, genom tillförordnad aktor, vid behörig domstol åklaga; och bör han dessutom, för egen del, genom vederbörande ombud, över tryckfrihetens lagliga bruk tillbörlig uppsikt hava. Vare likaledes justitieombudsmannen och militieombudsmannen pliktiga att, i avseende på förbrytelser emot denna lag, lämna sin ämbetsåtgärd, enligt de i instruktionerna, rörande deras befattning med andra mål, föreskrivna grunder. Enskilt förolämpande äger målsägaren att själv eller genom ombud åtala.

§ 4.

På sätt vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 17 april utvisar, hava vi vid företagen slutlig prövning av det utav Kungl. Maj:t framställda, såsom vilande antagna förslag till ändrad lydelse av §§ 18 och 22 regeringsformen antagit samma förslag, i följd varav nämnda §§ erhållit följande ändrade lydelse nämligen:

Regeringsformen.

§ 18.

1:o Regeringsrätten tillkommer det även att, i mål av beskaffenhet att kunna tillhöra dess slutliga prövning, upptaga och avgöra alla ansökningar, att Konungen må bryta dom åter, som vunnit laga kraft, eller återställa laga tid, som försuten är. Alla övriga sådana ansökningar skola av högsta domstolen avgöras.

2:o Högsta domstolen äger ock pröva och avgöra ansökan om tillstånd av Konungen att fullfölja talan i mål, som enligt lag icke utan sådant tillstånd må dragas under Konungens prövning.

§ 22.

1:o Uti högsta domstolen kunna ringare mål prövas och avgöras av fem ledamöter, så ock av fyra, där alla fyra äro om slutet ense. Över viktigare saker skola minst sju döma. Ej må flera än åtta ledamöter på en gång i prövningen av något mål deltaga, där ej för vissa fall annorledes förordnas i den ordning 87 § 1 mom. stadgar. I samma ordning bestämmes, huru många av domstolens ledamöter skola deltaga i prövning av ansökan, varom i 18 § 2 mom. förmäles.

2:o I regeringsrätten kunna mål prövas och avgöras av fem ledamöter, så ock av fyra, där tre av dem äro om slutet ense.

§ 5.

Vi hava i skrivelse till Kungl. Maj:t den 5 mars tillkännagivit, att vi i anledning av väckt motion för vår del antagit en i vår skrivelse införd lag om ändrad lydelse av § 9 i kungl. förordningen den 21 mars 1862 om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd.

§ 6.

På grund av §§ 62 och 64 regeringsformen hava vi provat statsverkets behov och därvid för nästkommande år och intill dess ny statsreglering vidtager bestämt statsverkets utgifter sålunda:

Bihang till riksdagens protokoll 1915. 15 saml. 1 avd. 1 häft.

Verkliga utgifter.

	Ordinarie anslag.		Extra anslag.		Summa.	
I. Första huvudtiteln	1,345,000	—	—	—	1,345,000	
II. Andra >	5,423,792	—	843,908	—	6,267,700	
III. Tredje >	1,838,781	—	198,819	—	2,037,600	
IV. Fjärde >	58,789,189	—	45,334,511	—	104,123,700	
V. Femte >	24,266,350	—	16,204,250	—	40,470,600	
VI. Sjätte >	13,628,638	—	13,914,562	—	27,543,200	
VII. Sjunde >	24,193,774	—	3,793,426	—	27,987,200	
VIII. Åttonde >	33,652,384	—	5,208,716	—	38,861,100	
IX. Nionde >	8,316,341	—	4,603,959	—	12,920,300	
X. Tionde >	6,791,996	—	3,637,740	—	10,429,736	
Säger	178,246,245	—	93,744,891	—	271,991,136	
XI. Riksdags- och revisionskostnader m. m.					1,586,000	
XII. Räkningar å statsskulden m. m.					33,075,200	
XIII. Engångskostnader för försvaret					29,577,064	386,229,400
Utgifter för kapitalökning.						
	Att täckas av					
	Länemedel.	Andra statsinkomster.			Summa.	
XIV. Statens affärsverksamhet	31,975,000	5,258,700	—	—	37,233,700	
XV. Statens utlåningsfonder	1,500,000	680,000	—	—	2,180,000	
XVI. Avbetalning å statsskulden	—	4,839,300	—	—	4,839,300	
XVII. Kostnader för tobaksmonopolet	20,200,000	—	—	—	20,200,000	
Säger	53,675,000	10,778,000	—	—	64,453,000	64,453,000
					Summa kronor	400,682,400

Till bestridande av nämnda utgifter hava vi beräknat följande

Inkomster.

A. <i>Egentliga statsinkomster:</i>		
I. Skatter	216,700,000:—	
II. Uppbörd i statens verksamhet	7,568,600:—	224,268,600—
B. <i>Inkomster av statens produktiva fonder:</i>		
I. Statens affärsverksamhet	53,615,000:—	
II. Statens aktier	2,400,000:—	
III. Statens utlåningsfonder (överskott)	4,088,600:—	60,103,600—
C. <i>Andel i riksbankens vinst för år 1914</i>		8,760,000—
D. <i>I anspråk tagna kapitaltillgångar:</i>		
I. Uppkomna av egentliga statsinkomster	52,586,200:—	
II. Uppkomna av lånemedel	1,289,000:—	53,875,200—
E. <i>Lånemedel</i>		53,675,000—
	Summa kronor	400,682,400—

§ 7.

Vi hava beslutit, att vid statsregleringen för nästkommande år de i rikets ständers skrivelse den 12 maj 1841 angivna grunder i avseende å dispositionen av besparingar å huvudtitlarna fortfarande skola bliva gällande, dock att behållningar, som å anslag till nyinrättade tjänstebefattningar uppstå, innan dessa första gången tillsättas, skola tillföras statsverkets kassafond.

§ 8.

Med anledning av stadgandet i 63 § regeringsformen hava vi för oförutsedda händelser anslagit och till utbetalning å riksgäldskontoret anvisat tvenne särskilda summor, den ena att vara tillgänglig då Konungen till rikets försvar eller andra högst viktiga och angelägna ändamål, sedan hela statsrådets tankar däröver blivit inhämtade, finner den vara oundgängligen nödig, den andra att vid infallande krig av Konungen lyftas sedan han statsrådet in pleno hört och riksdagen sammankallat, och bestämt den förra av dessa summor till femton miljoner kronor, samt den senare eller det så kallade stora kreditivet till likaledes femton miljoner kronor.

§ 9.

Från riksgäldskontoret skola direkt utbetalas samtliga de utgifter, som enligt riksstaten och i detta reglemente givna föreskrifter skola utgå från anslagen till riksdags- och revisionskostnader m. m.

Medel till dessa utgifter, vilka enligt riksstaten skola utgå av de allmänna statsinkomsterna, äger riksgäldskontoret bereda sig genom direkt uttag i mån av behov å statsverkets giroräkning i riksbanken.

§ 10.

Alla på riksdagens beslut grundade utgifter för riksdagskostnader skola omedelbart från riksgäldskontoret till vederbörande utbetalas, varförutom sådana av riksdag föranledda utgifter, som i anseende till deras föremål eller beskaffenhet dels redan blivit, dels framdeles varda av Kungl. Maj:ts godkända och å statskontoret förskottsvis anvisade, må, efter erhållna rekvisitioner och anställd granskning av därför avlämnade verifikationshandlingar, statskontoret av riksgäldskontoret gottgöras.

§ 11.

De anslag, som finnas å riksstaten för år 1916 uppförda under anslagsgrupperna »räntor å statsskulden m. m.» och »utgifter för kapitalökning, avbetalning å statsskulden», och vilka skola täckas av de allmänna statsinkomsterna, äger riksgäldskontoret att i mån av behov direkt draga å statsverkets giroräkning i riksbanken samt tillgodoföra likvidations- och amortisementsfonden.

§ 12.

På sätt inhämtas av det utav oss fastställda nya reglementet för riksgäldskontoret skola av riksgäldskontoret upplånas och enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas följande av riksdagen år 1915 beslutade och i riksstaten för år 1916 uppförda anslag:

a) »Utgifter för kapitalökning. Statens affärsverksamhet»:

Telegrafverket:

för fortsatt utveckling av statens telefon- och telegrafväsende kr. 5,800,000:—

Statens järnvägar:

för nya byggnader och anläggningar vid statens trafikerade järnvägar kr. 1,500,000:—
 » inköp av mark, för utvidgning av vissa järnvägsstationer » 400,000:—
 » vissa förändringar vid centralstationen i Stockholm m. m. » 2,000,000:—
 » ombyggnad av Malmö statsbangård » 1,000,000:—
 » ombyggnad av statens järnvägars reparationsverkstäder i Malmö » 600,000:—

för anläggning av dubbelspår Norrköping—Mjölby	kr. 2,150,000:—
» anskaffande av ny rullande materiel vid statens järnvägar	» 6,300,000:—
» fortsättning av statsbanan Ulriksfors—Volgsjön	» 2,050,000:—
» d:o d:o Sveg—Brunflo	» 2,000,000:—
» anordnande vid Haparanda av järnvägsförbindelse mellan svenska och finska järnvägsnäten	» 1,000,000:—

Statens vattenfallsverk:

för anläggning av ny farled mellan Vänersborg och Göteborg	kr. 1,000,000:—
» ny fyrbelysning vid farleden mellan Vänersborg och Göteborg	» 200,000:—
» utvidgning av Södertälje kanal mellan Maren och Saltsjön	» 250,000:—
» tredje utbyggnaden av Trollhätte kraftstation	» 2,500,000:—
» första utbyggnaden av Porjus kraftstation	» 1,300,000:—
» anordningar för elektrisk uppvärmning av isgrindarna vid Älvkarleby kraftstation	» 125,000:—
» anläggning av ångkraftstation för Älvkarleby kraftverk	» 1,000,000:—
» distributionsanläggningar för statens kraftverk	» 800,000:—

b) »Utgifter för kapitalökning. Statens utlåningsfonder»:

Riksgäldskontoret:

för allmänna järnvägslånefonden	kr. 1,500,000:—
---	-----------------

c) »Kostnader för införande av tobaksmonopol»:

Statskontoret:

för kostnader för införandet av statsmonopol å tobakstillverkningen i riket	kr. 20,200,000:—
---	------------------

§ 13.

De i nästföregående paragraf omförmälda anslag skola av riksgäldskontoret, i mån av rekvisition, utbetalas medelst insättning i riksbanken, vad statskontoret beträffar, å statsverkets giroräkning med angivande att insättningen sker för statskontorets räkning, och vad angår övriga ämbetsverk å resp. verks giroräkning i riksbanken. Samtidigt med insättningen skola medlen, jämte bifogande av riksbankens attest å insättningen, inreverseras till vederbörande verk. riksgäldskontorets räkenskaper skola dessa medel uppdebiteras å kontot för riksstatens inkomsttitel: »Lånemedel» och avföras å konto för riksstatens vederbörande utgiftstitel.

§ 14.

Det i reglementet för riksgäldskontoret omförmälda, i riksstaten för år 1916 under »Utgifter för kapitalökning. Statens utlåningsfonder» uppförda anslaget till »allmänna järnvägslånefonden», 1,500,000 kronor äger riksgäldskontoret att i sina räkenskaper omföra från kontot för riksstatens berörda utgiftstitel till samma fonds konto. Samtidigt skall beloppet uppdebiteras å kontot för riksstatens inkomsttitel »Lånemedel».

§ 15.

I avseende å statsregleringen och rörande de med statsverket gemenskap ägande ämnen åberopa vi för övrigt våra under riksdagens lopp avlåtna skrivelser, såsom vore de i dessa riksdagsbeslut intagna, nämligen:

1:o) *av den 19 februari* i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under punkt 11 av utgifter för kapitalökning gjorda framställning i fråga om anslag för anskaffande av ny rullande materiel vid statens järnvägar;

2:o) *av den 26 februari* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 2 angående fastställande av postverkets stat för driftkostnader år 1916, i vad densamma innefattar förslag om beviljande av årliga understöd åt vissa personer, ävensom en i ämnet väckt motion;

3:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 3 angående fastställande av telegrafverkets stat för driftkostnader för år 1916, i vad densamma innefattar förslag om beviljande av årliga understöd åt vissa personer;

4:o) *av den 10 mars* i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under utgifter för kapitalökning punkt 4 gjorda framställning om anslag för fortsatt utveckling av statens telefon- och telegrafväsende;

5:o) *av den 12 mars* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tilläggspension till förre stationskarlen vid statens järnvägar O. Lundgren;

6:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående årligt understöd åt biträdande postexpeditören Elin Hedvig Carolina Axelsson;

7:o) *av den 16 mars* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel;

8:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utvidgning av ångpanneanläggningen vid Svea trängkärs kasernetablissemang i Örebro;

9:o) *av den 19 mars* angående regleringen av utgifterna för kapitalökning i vad angår jordbruksärendena;

10:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse av vissa kronan tillhöriga områden till Malnbergets municipalsamhälle;

11:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse av fält till bearbetande av icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord;

12:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse av kronan tillhörande jordägarandelar i gruvor;

13:o) *av den 23 mars* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående disponerande av medel för understödjande av arbetslösa tobaksarbetare jämte en i ämnet väckt motion;

14:o) *av den 12 april* angående förhöjt årligt understöd åt arbetsledaren vid telegrafverket Håkan Alfred Olsson;

15:o) *av den 13 april* i anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 16 under andra huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställning angående avlöningar till civila ledamöter i krigsrätterna m. fl.;

16:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 24 under andra huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställning angående kamreraren i fångvårdsstyrelsen J. H. Nilssons rätt till ålderstillägg för visst fall;

17:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillfälligt lönetillägg åt viss personal av lägre grad vid statens järnvägar;

18:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fastställande av telegrafverkets stat för driftkostnader för år 1916;

19:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättande av vissa förskottsvis utgivna medel;

20:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anskaffande av motoreyklar för armén;

21:o) *av den 14 april* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fastställande av postverkets stat för driftkostnader år 1916;

22:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av ett område från förra militiebostället Älgarås nr 2 Mellangården i Skaraborgs län;

23:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av viss kronans andel i det till soldatroten nr 67 vid Uppvidinge kompani av Kalmar regemente hörande soldattorp i Kronobergs län;

24:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning till Strängnäs landsförsamling av mark från förra hospitalshemmanet Stenby nr 1 i Södermanlands län;

25:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar;

26:o) *av den 16 april* i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om åtgärder för att främja tillgodogörandet av den i landets torvmossar befintliga bränsletillgång m. m.;

27:o) *av den 23 april* i anledning av riksdagens revisorers framställning angående placeringen av riksgäldskontorets kontanta medel m. m.;

28:o) *av den 30 april* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beviljande av lån av statsmedel för understödjande av behövande konstidkare;

29:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående uppförande av vissa byggnader vid arméns intendenturförråd i Boden;

30:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående

återuppförande av en nedbrunnen verkstadsbyggnad vid Karlskrona grenadjärregemente;

31:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslagen till provårsinstitutionen;

32:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för lärarinna vid statsunderstödd enskild läroanstalt att för uppflyttning i högre lönegrad tillgodoräkna sig tjänstgöring vid svensk skola i utlandet;

33:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående villkor för det av riksdagen anvisade anslag till restaurering av s. k. klosterhuset i Vreta klostrets församling;

34:o) *av den 3 maj* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa Varbergs f. d. fästning tillhörande områden;

35:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av Livregementets grenadjärers och Livregementets husarers förut varande övningsfält Sannahed;

36:o) *av den 5 maj* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående årligt understöd åt linjearbetaren vid telegrafverket Lars Nordins änka Katarina Helena Nordin, född Zetterberg;

37:o) *av den 10 maj* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avsättande till nationalpark av ett område norr om Torne träsk i Norrbottens län;

38:o) *av samma dag* i anledning av väckta motioner om vidtagande av åtgärder för åstadkommande av en förbättrad och ökad ullproduktion i Sverige;

39:o) *av den 11 maj* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägar;

40:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändring i villkoren för åtnjutande av det Ostkustbanans aktiebolag beviljade låneunderstöd;

41:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av visst område av Ljungby heds övningsplats m. m.;

42:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående inrättande av en tandpoliklinik vid flottans station i Stockholm;

43:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition i fråga om rätt för ordinarie tjänsteman, som befordrats till revisor i kammarrätten, att för ålderstillägg tillgodoräkna sig viss föregående tid i annan statstjänst;

44:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar i avseende å utgifterna för kapitalökning, i vad dessa angå under civildepartementet hörande utlåningsfonder;

45:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beredande av ersättning för skada i vissa fall åt å statens järnvägars ångfärjor tjänstgörande järnvägs-, post- och tullpersonal;

46:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående användning av viss besparing å anslaget till 1914 års kurser i alkohologi och hälsolära;

47:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande av kronans rätt till danaarv efter förre skolläraren Johan Fredrik August Pettersson i Hjelminge i Gåsinge socken m. fl.;

48:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förvärvande för Östersunds hospitals räkning av visst ägområde i Mjälle by i Frösö socken av Jämtlands län;

49:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående det vissa anstalter tillkommande understöd för där intagna sinnesslöa, blinda, dövstumma och fallandesjuka, som tillerkänts pensionstillägg eller understöd enligt lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring;

50:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beredande av löneförhöjning åt vissa befattningshavare hos generaltullstyrelsen;

51:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för kommunerna inom lappmarksfögderiet av Västerbottens län från skyldighet att välja ombud i markegångsnämnd m. m.;

52:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående viss utfästelse till Stockholms stad rörande västra stambanans framdragande över den föreslagna s. k. Hammarbyleden;

53:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående användande av allmänna besparingar å riksstatens femte huvudtitel till modernisering av övningsbatteriet i exereishuset vid flottans station i Karlskrona m. m.;

54:o) *av den 14 maj* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändring av gällande grunder för pensionering av arméns befäl och underbefäl med vederlikar samt angående tiden för avgång ur tjänst;

55:o) *av den 18 maj* angående regleringen av utgifterna under riksstatens första huvudtitel, innefattande anslagen till kungl. hov- och slottsstaterna;

56:o) *av samma dag* angående regleringen av utgifterna under riksstatens andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet;

57:o) *av samma dag* angående regleringen av utgifterna under riksstatens tredje huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet;

58:o) *av samma dag* i anledning av riksdagens år 1914 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1913;

59:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående understöd åt avlidne förvaltaren vid Alnarps egendom Gottfrid Fredrikssons och hans efterlevande hustrus minderåriga barn;

60:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående den marinöverintendenten och chefen för marinintendenturkåren tillkommande pensionsrätt m. m.;

61:o) *av samma dag* i anledning av väckt motion om visst medgivande i fråga om rätt för arrendatorer av staten tillhöriga tomter i Trollhättan att inköpa de arrenderade tomterna;

62:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar;

63:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtande under viss förutsättning till Uppsala spårvägsaktiebolag av den till Ultuna egendom hörande utgården Graneberg i Uppsala län samt en i ämnet väckt motion;

64:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar;

65:o) *av den 20 maj* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i gällande avlöningsreglemente för tjänstemän vid statens vattenfallsverk;

66:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående användande av viss del utav de till nyanskaffning av krigsfartygsmateriel under åren 1915—1919 avsedda medel;

67:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående användande av överskott i Djurgårdskassan till vissa byggnads- med flera arbeten vid Ulriksdals, Haga och Drottningholms slott m. m.;

68:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning till vissa diplomatiska och konsulära tjänstemän i utlandet för kursförlust i anledning av kriget;

69:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anställande av en mariningenjörstipendiat över stat;

70:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag av lånemedel för gäldande av kostnader för införandet av statsmonopol å tobakstillverkningen i riket;

71:o) *av den 18 maj* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse av mark till lantförsvaret att användas till förläggningsplats och övningsfält för fälttelegrafkåren jämte två i ämnet väckta motioner;

72:o) *av den 20 maj* i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning och förslag i fråga om bidrag av statsmedel till kostnaderna för indelning, förbättring och underhåll av enskilda vägar å landet m. m.;

73:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avstående till Hudiksvalls stad av kronans rätt till gamla läroverkstomten i Hudiksvall med därå uppförda byggnader m. m.;

74:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående driftkostnader under år 1916 för egnahemslånefonden;

75:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbidrag för år 1915 till parallellundervisning vid lantmannaskolan å Fridhem i Malmöhus län;

76:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av förra militiebostället Bökås nr 1 i Jönköpings län;

77:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning till staden Åmål av tre kronolägenheter;

78:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillsättning av förste lantmätartjänsten i Stockholms län;

79:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse till lotsverket av visst område å Södra Djurgården för anordnande därstädes av förrådslokaler m. m.;

80:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning till statens lantbrukskonsulent i England för kursförlust i anledning av kriget;

81:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av odlingslägenheter m. m. i trakterna ovan odlingsgränsen i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker;

82:o) *av den 21 maj* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avstående eller upplåtande i vissa fall av mark från kronoegendomar;

83:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upphörande av ett staden Karlstad beviljat privilegium i fråga om skyldigheten att bygga och underhålla bro över Klarälvens västra älvgren vid nämnda stad;

84:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning till Kopparbergs köping av vissa delar av gruvingenjörsbostället Stora Gården nr 1 och Stortorp nr 1 i Ljusnarsbergs socken av Örebro län;

85:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avstående till Eskilstuna stad av kronan eventuellt tillkommande rätt till visst område av den så kallade Västermarken;

86:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendommar;

87:o) *av den 25 maj* angående regleringen av utgifterna under riksstatens nionde huvudtitel, innefattande anslagen till jordbruksdepartementet;

88:o) *av den 27 maj* angående regleringen av utgifterna under riksstatens femte huvudtitel, innefattande anslagen till sjöförsvarsdepartementet;

89:o) *av samma dag* angående regleringen av utgifterna under riksstatens åttonde huvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet;

90:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av medel till vissa byggnadsföretag vid armén;

91:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående hästhållningen för officerare vid armén;

92:o) *av samma dag* angående anvisande av anslag till riksdags- och revisionskostnader, m. m.;

93:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition nr 197 gjorda framställning angående överförande till statsverkets värnskattefond av viss del av krigskonjunkturskatten;

94:o) *av samma dag* angående anvisande av anslag till räntor å statskulden;

95:o) *av samma dag* angående anvisande av anslag för avbetalning å statskulden;

96:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående reglemente för avlöning vid armén på krigsfot (krigsavlöningsreglemente) m. m.;

97:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förordning med särskilda föreskrifter angående avlöningsförmåner m. m. vid marinen på krigsfot;

98:o) *av den 25 maj* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 5 och 6 §§ i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänsteinnehavares rätt till pension m. m.;

99:o) *av samma dag* i anledning av väckt motion om pension åt professorn vid Lunds universitet J. E. Lehmann;

100:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fyllnadspension åt bandirektören vid statens järnvägar F. B. H. Santesson;

101:o) *av den 27 maj* i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner nr 6 angående driftkostnader under år 1916 för statens domäner och nr 71 angående avlöningsstat för skogsstatens ordinarie personal m. m.;

102:o) *av samma dag* angående regleringen av utgifterna under riksstatens åttonde huvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet;

103:o) *av den 28 maj* angående regleringen av utgifterna under riksstatens fjärde huvudtitel, innefattande anslagen till lantförsvarsdepartementet;

104:o) *av samma dag* angående regleringen av utgifterna under riksstatens sjätte huvudtitel, innefattande anslagen till civildepartementet;

105:o) *av samma dag* angående regleringen av utgifterna under riksstatens sjunde huvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet;

106:o) *av samma dag* angående regleringen av utgifterna under riksstatens tionde huvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna;

107:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående utgifter för kapitalökning i avseende å de till civildepartementet hörande affärsdrivande verken;

108:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen samt i särskilda propositioner gjorda framställningar angående engångskostnader för försvaret;

109:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrad lydelse av § 15 i kungl. kungörelsen den 18 juni 1910 angående avlöningsreglemente för tjänstemän vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning;

110:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande av elektrisk belysning och drivkraft vid statens vårdanstalt för alkoholister å Venngarn m. m.;

111:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändring av bestämmelserna för statens meddelande av sjöförsäkring mot krigsfara;

112:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående understöd åt Sveriges frivilliga landstormsorganisationer;

113:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bestridande av kostnader för framlidna Hennes Maj:t Änkedrottning Sofias och framlidna Hennes Kungl. Höghet Änkehertiginnans av Dalarne begravningar;

114:o) *av samma dag* angående statsregleringen för år 1916;

115:o) *av samma dag* med överlämnande av ny riksstat.

§ 16.

Med anledning av en utav Kungl. Maj:t avlåten proposition hava vi antagit en förordning om krigskonjunkturskatt; vilket vi i skrivelse den 26 maj anmält för Kungl. Maj:t.

§ 17.

Vi hava i skrivelse den 10 maj anmält för Kungl. Maj:t att vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition angående förändring av tullsatserna å socker samt om ändrad lydelse av § 13 i förordningen med tulltaxa för inkommande varor.

§ 18.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 26 maj hava vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse av § 13 mom. 5 i förordningen den 9 juni 1911 med tulltaxa för inkommande varor.

§ 19.

Vi hava i skrivelse den 21 maj anmält för Kungl. Maj:t, att vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse av bestämmelserna för brännvin och sprit m. m. i rubrikerna 183—185 i gällande tulltaxa.

§ 20.

Vi hava bifallit Kungl. Maj:ts proposition angående utsträckning av tiden för tullfri disposition av tullpliktiga utställningsföremål, som införts till baltiska utställningen i Malmö år 1914, vilket vi i skrivelse den 10 maj anmält för Kungl. Maj:t.

§ 21.

Uti avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga
1:o) förordning om ändrad lydelse av 35 § i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin;

2:o) förordning om ändrad lydelse av 31 § i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av vin och öl; samt

3:o) förordning om ändrad lydelse av 7 § i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker.

Vi hava i skrivelse den 23 mars anmält för Kungl. Maj:t, att vi i anledning av samma proposition antagit

dels vid skrivelsen såsom bilaga fogade förslag till förordning om ändrad lydelse av 35 § i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin; samt

förordning om ändrad lydelse av 31 § i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av vin och öl;

dels ock det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till förordning om ändrad lydelse av 7 § i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker.

§ 22.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 maj utvisar hava vi i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 187 med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin antagit berörda förslag med de ändringar, vid vår skrivelse fogad bilaga utvisar.

§ 23.

I skrivelse den 21 maj hava vi tillkännagivit för Kungl. Maj:t, att vi, som icke kunnat oförändrat bifalla Kungl. Maj:ts proposition nr 81 med förslag till

förordning om ändrad lydelse av 15 § 1, 3, 4, 5, 8 och 9 mom. samt 17 § 2 mom. i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin, antagit samma förslag med de ändringar som inhämtas av vid vår skrivelse fogad bilaga.

§ 24.

Med bifall till Kungl. Maj:ts därom avlåtna proposition hava vi antagit det i propositionen framlagda förslag till förordning angående utförsel av socker under viss tid utan erläggande av sockerskatt; vilket vi i skrivelse den 26 maj anmält för Kungl. Maj:t.

§ 25.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 28 maj utvisar, hava vi vid behandlingen av Kungl. Maj:ts till riksdagen avlåtna proposition angående statsverkets tillstånd och behov i avseende å beräkningen av statsverkets inkomster för den tid, nästa statsreglering omfattar, eller år 1916 och intill dess ny statsreglering vidtager uppfört inkomsttiteln mantalspenningar med det i riksstaten föreslagna belopp 850,000 kronor samt beräknat totalsumman av de under rubrik A. Egentliga statsinkomster I Skatter, i riksstaten till 216,700,000 kronor och det disponibla överskottet från postverket för år 1916 till 4,165,000 kronor.

§ 26.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 26 maj hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi med anledning av en utav Kungl. Maj:t avlåten proposition beslutit, att 18 § i förordningen den 15 december 1914 angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket skall från och med den 1 januari 1916 erhålla den ändrade lydelse, som vår skrivelse utvisar.

§ 27.

Med bifall till en av Kungl. Maj:t därom avlåten proposition hava vi antagit ett förslag till förordning om ändrad lydelse av 42 § 2 mom. i förordningen den 15 december 1914 angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket, vilket vi i skrivelse den 21 maj anmält för Kungl. Maj:t.

§ 28.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 maj hava vi icke kunnat oförändrat bifalla Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 9 § i förordningen den 15 december 1914 om vad

iakttagas skall i avseende å införande av statsmonopol å tobakstillverkningen i riket, utan antagit samma förslag med den ändring vid vår skrivelse fogad bilaga utvisar.

§ 29.

Uti avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att riksbanken må för tiden till den 1 oktober 1915 vara fritagen från skyldigheten att vid anfordran inlösa av banken utgivna sedlar med guld efter deras lydelse, med rätt dock för riksbanken att, om förhållandena därtill giva anledning, före nämnda dag återupptaga inlösningen av bankens sedlar.

Denna proposition har blivit av oss bifallen, vilket vi i skrivelse den 5 maj tillkännagivit för Kungl. Maj:t.

§ 30.

Vi hava i skrivelse den 21 maj anmält för Kungl. Maj:t, att vi, med de ändringar, som i vår skrivelse angivas, bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § i lagen den 12 maj 1897 med vissa bestämmelser om riksbankens sedelutgivningsrätt, så ock angående forum för riksbanken, till lag om ändrad lydelse av 3 och 6 §§ i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 samt till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall medgiva riksbanken viss ökad sedelutgivningsrätt.

§ 31.

Vi hava beslutit, att av riksbankens vinst för år 1914 skall till statsverket överlämnas 8,760,000 kronor, samt att statsverkets andel i bankovinsten skall av fullmäktige i riksbanken tillhandahållas statskontoret med 2,190,000 kronor under varje av månaderna januari, april, juli och oktober 1916.

§ 32.

Med skrivelse den 29 maj hava vi överlämnat till Kungl. Maj:t det av oss upprättade reglementet för riksbankens styrelse och förvaltning.

§ 33.

Vi hava med skrivelse den 29 maj till Kungl. Maj:t överlämnat det för riksgäldskontoret utfärdade nya reglemente.

§ 34.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 maj utvisar hava vi icke kunnat bifalla Kungl. Maj:ts proposition angående utvidgning av riksdagens bibliotek till ett centralt förvaltningsbibliotek.

§ 35.

Kungl. Maj:t har uti avlåten proposition, under förutsättning att Kungl. Maj:ts proposition angående utvidgning av riksdagens bibliotek till ett centralt förvaltningsbibliotek vinner riksdagens bifall, föreslagit riksdagen att antaga ett vid förstnämnda proposition fogat förslag till ändrad lydelse av § 3 i reglementariska föreskrifter för riksdagen.

I skrivelse den 21 maj hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att då ovan nämnda proposition angående utvidgning av riksdagens bibliotek till ett centralt förvaltningsbibliotek enligt vad vi i skrivelse samma dag anmält för Kungl. Maj:t ej vunnit riksdagens bifall, ej heller nu ifrågavarande proposition till någon riksdagens åtgärd föranlett.

§ 36.

Med anledning av en inom riksdagen väckt motion hava vi, såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 12 mars beslutit, att till notarien hos andra kammaren Carl Napoleon Sandströms änka, Anna Amalia Sandström, född Pilblad, må från och med år 1916 under hennes återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, från riksgäldskontoret utgå en årlig pension å femhundra kronor.

§ 37.

Uti avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1:o lag om ändrad lydelse av 30 kap. rättegångsbalken;
- 2:o lag om ändrad lydelse av 49 och 230 §§ utsökningslagen; samt
- 3:o lag angående Kungl. Maj:ts högsta domstols tjänstgöring på avdelningar.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 23 april hava berörda lagförslag icke kunnat av oss oförändrade godkännas, utan hava vi för vår del antagit i vår skrivelse införda lagar i berörda ämnen.

I samband härmed hava vi anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes taga under övervägande

A) huruvida och i vilken omfattning åtgärder må kunna redan under nu gällande rättegångsordning vidtagas för beredande genom det allmännas försorg

Bihang till riksdagens protokoll 1915. 15 saml. 1 avd. 1 häft. 4

(Riksdagsbeslutet.)

av rättshjälp åt parter, som på grund av svag ekonomisk ställning eller oförmåga att tillvarataga sina intressen, därav kunna vara i behov, samt för riksdagen framlägga det förslag, som av detta övervägande kan föranledas; samt

B) huruvida genom tillsättande av ordförande i högsta domstolen och dess avdelningar, jämte andra möjliga omläggningar av arbetet i högsta domstolen, arbetsledningen därstädes må kunna förbättras och arbetsresultatet ökas; ävensom därefter för riksdagen framlägga de förslag, vartill övervägandet givit anledning.

§ 38.

Med anledning av en utav Kungl. Maj:t avlåten proposition hava vi för vår del antagit en lag om ändrad lydelse av 2 § 17:o i lagen om Kungl. Maj:ts regeringsrätt den 26 maj 1909; vilket vi anmält i skrivelse till Kungl. Maj:t den 27 maj.

§ 39.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 23 april närmare utvisar, hava vi i anledning av en utav Kungl. Maj:t avlåten proposition antagit *dels* instruktion för riksdagens justitieombudsman, *dels ock* instruktion för riksdagens militieombudsman; och hava vi tillika anhållit, att omförmälda instruktioner måtte genom kungörelse varda till allmänhetens kännedom meddelade.

§ 40.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 19 maj utvisar hava vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse § 22 värnpliktslagen den 17 september 1914.

§ 41.

På grund av inom riksdagen väckta motioner hava vi anhållit, det täcktes Kungl. Maj:t låta utreda, om och på vad sätt en jämkning i gällande stiftsindelning lämpligen bör äga rum, och, i samband därmed, huruvida Stockholm i kyrkligt avseende bör avskiljas från ärkestiftet, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan giva anledning; vilket vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 27 maj anmält.

§ 42.

Kungl. Maj:t har uti avlåten proposition föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1:o) lag om äktenskaps ingående och upplösning;

2:o) lag om vad iakttagas skall i avseende å införande av lagen om äktenskaps ingående och upplösning;

3:o) lag om ändrad lydelse av 8 kap. 1 § giftermålsbalken;

4:o) lag om ändrad lydelse av vissa bestämmelser i ärvdabalken;

5:o) lag om ändrad lydelse av 10 kap. 8 och 29 §§ samt 13 kap. 1 § rättegångsbalken;

6:o) lag om ändrad lydelse av 31 § i stadgan om skiftesverket i riket den 9 november 1866;

7:o) lag om ändrad lydelse av 15 kap. 21 § samt 22 kap. 8 och 21 §§ strafflagen;

8:o) lag om ansvar för vigselförrättare i vissa fall;

9:o) lag om fullföljd av talan mot beslut i vissa ärenden rörande äktenskaps ingående;

10:o) lag om ändrad lydelse av 2 § 15:o i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt;

11:o) lag om upphävande av § 29 i ridderskapets och adelns privilegier den 16 oktober 1723;

12:o) lag om ändring i vissa delar av lagen den 8 juli 1904 om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap; och

13:o) lag om äktenskaps ingående i vissa fall inför svensk myndighet i utlandet.

I skrivelse den 27 maj hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att berörda lagförslag icke kunnat av oss oförändrade godkännas, utan att vi i anledning av nämnda proposition för vår del antagit lagar i ovan omnämnda ämnen av lydelse vår skrivelse utvisar. Vidare hava vi i samma skrivelse anmält, att vi för vår del antagit ett förslag till lag om ändrad lydelse av 4 § i lagen om straff för ämbetsbrott av präst och om laga domstol i sådana mål den 8 mars 1889.

Tillika hava vi anhållit, att Kungl. Maj:t ville, i sammanhang med behandlingen av frågan om reglering av de utom äktenskap födda barnens rättsliga ställning, låta verkställa utredning, på vilket sätt genom lagstiftningens försorg en förbättrad rättsställning må kunna i olika hänseenden beredas sådana barns mödrar, särskilt i de fall, då hävdandet skett under trolovning eller under äktenskapslöfte, samt därefter för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen må föranleda.

§ 43.

På grund av en inom riksdagen gjord framställning hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 23 april anhållit, det täcktes Kungl. Maj:t efter verkställd utredning för riksdagen framlägga förslag till sådant tillägg till gällande bestämmelser angående utlännings rätt att här i riket förvärva och besitta fast

egen dom, att utlänning förhindras att utan erhållet Kungl. Maj:ts tillstånd under äganderättstitel besitta fastighet i riket.

§ 44.

Vi hava i skrivelse den 27 maj på grund av en inom riksdagen väckt motion anhållit, det Kungl. Maj:t måtte taga under övervägande, huruvida och i vilken omfattning må genom lagstiftning kunna beredas stat, kommun och municipalsamhälle tillfälle att försälja jord med så kallad återköpsrätt.

§ 45.

Uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 27 maj hava vi med anledning av en inom riksdagen väckt motion anhållit, att Kungl. Maj:t måtte låta utreda, i vilka fall och under vilka villkor torpare och lägenhetsinnehavare å ecklesiastika boställen må i vidare mån än nu är medgivet beredas möjlighet att förvärva av dem brukade jordområden.

§ 46.

På grund av inom riksdagen väckta motioner hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 27 maj anhållit, det täcktes Kungl. Maj:t låta verkställa en allsidig undersökning rörande verkningarna av gällande lagstiftning till förekommande av vanhävd av viss jord i Norrland och Dalarna samt därefter för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen må föranleda.

§ 47.

Vi hava bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om inskränkning i inmutningsrätten, vilket vi i skrivelse den 27 maj anmält för Kungl. Maj:t.

§ 48.

Riksdagens kamrar hava i avseende å det av Kungl. Maj:t i avlåten proposition framlagda förslag till lag om talan i viss ordning angående rätt till strömfall stannat i olika beslut, i följd varav förslaget jämlikt § 63 riksdagsordningen för denna riksdag förfallit; vilket vi i skrivelse den 27 maj anmält för Kungl. Maj:t.

§ 49.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 17 mars hava vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 §

i förordningen den 16 juni 1875 angående särskilda protokoll över lagfarter, in-teckningar och andra ärenden.

§ 50.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 19 maj utvisar hava vi bi-fallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i gällande be-stämmelser angående förteckningar å lagfarter.

§ 51.

Med anledning av en inom riksdagen väckt motion hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 23 april anhållit, det täcktes Kungl. Maj:t efter verkställd ut-redning för riksdagen framlägga förslag i syfte att bereda frånvarande dödsbodel-ägare, för vilken god man förordnats, och, därest så finnes lämpligt, jämväl andra av gode män företrädde personer enahanda förmånsrätt i god mans konkurs, som enligt stadgandet i 17 kap. 10 § handelsbalken tillkommer omyndig för fordran hos föräldrar eller förmyndare.

§ 52.

Genom avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga

- 1) lag om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område;
- 2) lag om avbetalningsköp;
- 3) lag om ändrad lydelse av 25 § utsökningslagen; och
- 4) lag om ändrad lydelse av 10 § 2 mom. i förordningen den 10 augusti 1877 om nya utsökningslagens införande och vad i avseende därå iakttagas skall.

I skrivelse den 10 maj hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi, som icke kunnat i oförändrat skick bifalla det under moment 1 upptagna lagförslaget, för vår del antagit i vår skrivelse införda lagar i ovanberörda ämnen.

§ 53.

I avseende å de av Kungl. Maj:t i avlåten proposition framlagda förslag till lag om förbud för vissa personer att vistas å ort, där avdelning av krigs-makten är förlagd, samt till lag om ändrad lydelse av 10 kap. 14 § strafflagen hava riksdagens kamrar stannat i olika beslut, i följd varav förslagen jämlikt 63 § riksdagsordningen för denna riksdag förfallit; vilket vi i skrivelse den 27 maj anmält för Kungl. Maj:t.

§ 54.

Med anledning av en inom riksdagen väckt motion hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 27 maj anhållit, det täcktes Kungl. Maj:t taga i övervägande

huruvida, i vilken omfattning och på vad sätt, i fall av svarartat fortvarande djurplågeri genom vanvård eller annan uppenbar grymhet, offentlig myndighet må tilläggas befogenhet att, där ej rättelse annorledes kan vinnas, ombesörja djurets vårdande eller befrielse från dess lidande, samt därefter för riksdagen framlägga de förslag, vartill sådant övervägande kan föranleda.

§ 55.

Vi hava bifallit Kungl. Maj:ts proposition, varigenom Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga ett propositionen bilagt förslag till lag om ändrad lydelse av 19 kap. 17 § strafflagen; vilket vi i skrivelse den 19 februari anmält för Kungl. Maj:t.

§ 56.

Med anledning av en inom riksdagen väckt motion hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 27 maj anhållit, det täcktes Kungl. Maj:t att — i ändamål att för tiden intill dess ny allmän rättegångsordning kan komma till stånd i görligaste mån avhjälpa bristen på tidsenliga stadganden rörande bevisning inför rätta — taga under övervägande, huruvida och i vad omfattning arbetet på en reform av bevisningslagstiftningen lämpligen bör återupptagas samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill övervägandet kan föranleda.

§ 57.

I skrivelse den 19 maj hava vi med anledning av en inom riksdagen väckt motion anhållit, det täcktes Kungl. Maj:t taga under övervägande,

1) huruvida icke lagbestämmelser rörande ersättning åt vittnen i rättegångsmål, i de fall då ersättning icke skall utgå av allmänna medel, lämpligen borde i de i vår skrivelse angivna avseenden utfärdas; samt

2) huruvida icke lagen den 4 juni 1886 angående ersättning till vittnen i brottmål borde ändras i syfte att till vittne må *dels*, efter domstolens prövning för särskilda fall, kunna utgå dagtraktamente med högre belopp än tre kronor, *dels ock* utgivas reseersättning jämväl då avståndet mellan vittnets vistelseort och den plats, där domstolen sammanträder, understiger fem kilometer;

ävensom därefter för riksdagen framlägga det förslag, vartill övervägandet må giva anledning.

§ 58.

Med anledning av en inom riksdagen väckt motion hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 19 maj anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes taga under övervägande, *dels* huruvida genom ändrade bestämmelser i fråga om tingssammanträdens hål-

lande och därmed sammanhängande åtgärder rättskipningen å landet må kunna göras snabbare och lättare tillgänglig för de rättsökande med särskild hänsyn till orter med mera sammanträngd befolkning, dels vilka åtgärder som böra vidtagas för att åt mindre städer, som vilja avstå från egen jurisdiktion, bereda ett lämpligt ordnande av deras rättskipning i sammanhang med angränsande landsbygds, dels ock på vad sätt i städer under landsrätt de kommunala och administrativa uppgifter, som eljest åligga magistrat, lämpligen böra tillgodoses, samt till riksdagen inkomma med de förslag, vartill berörda övervägande må finnas föranleda.

§ 59.

Vi hava bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag, innefattande vissa bestämmelser om insändande till hovrätt av underrätts dombok vilket vi i skrivelse den 17 mars anmält för Kungl. Maj:t.

§ 60.

Sedan Kungl. Maj:t uti avlåten proposition föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om förfogande över vissa varor vid krig eller krigsfara, hava vi vid behandling av berörda lagförslag icke kunnat i oförändrat skick antaga detsamma, utan för vår del antagit en lag om förfogande över vissa varor vid krig eller krigsfara eller andra utomordentliga, av krig föranledda förhållanden.

Vårt beslut i ämnet hava vi i skrivelse den 27 maj anmält för Kungl. Maj:t.

§ 61.

Genom avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om ändrad lydelse av 85 § i sjölagen den 12 juni 1891.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 27 mars hava vi — med påpekande av att den rätt för sjöman att påfordra avmönstring, varom i sjölagen stadgas, givetvis endast har avseende å det privaträttsliga förhållandet mellan redare och sjöman och således icke berör de tjänstbarheter i förhållande till staten, som med stöd av lagen den 24 maj 1895 angående skyldighet för kommuner och enskilde att fullgöra rekvisitioner för krigsmaktens behov må kunna av sjöman utkrävas — anmält, att berörda proposition icke kunnat av oss i oförändrat skick antagas, utan att vi i anledning av densamma för vår del antagit en i vår skrivelse införd lag i ämnet.

§ 62.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 17 mars utvisar, hava vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition, varigenom Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen

att antaga en propositionen bilagd förordning om ändrad lydelse av 32 § i förordningen den 9 juni 1871 angående fattigvården.

§ 63.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 19 februari, hava vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om anstånd med erläggande av vissa patentavgifter.

§ 64.

Genom avlåten proposition har Kungl. Maj:t begärt riksdagens yttrande över propositionen bilagt förslag till förordning angående siktning av rågmjöl och till förordning om viss sammansättning av rågbröd.

I skrivelse den 26 februari hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi, efter granskning av förstberörda förslag, icke funnit skäl till annan erinran än att, därest vid tiden för ärendets förnyade prövning hos Kungl. Maj:t, situationen tillspetsat sig så, att ett stadgande om rågsäds utmalning ända till 95 procent kan finnas nödigt, vi ej heller ställa oss avböjande mot en sådan åtgärd *samt att* vi, efter granskning av förslaget till förordning om viss sammansättning av rågbröd ansett mest önskvärt, att en författning i det syfte, som den förevarande icke kommer till stånd; men att, därest Kungl. Maj:t, vid en förnyad allsidig prövning av frågan och med densamma sammanhängande omständigheter, skulle finna stadganden i nu förevarande ämne icke kunna undvaras, vi icke hava annat att erinra mot det framlagda förslaget än att vi anse, att Kungl. Maj:t, i sammanhang med sådan författnings utfärdande, bör genom fastställande av maximipris eller på annat lika effektivt sätt söka förekomma, att rågmjölet och de produkter, varmed det kan befinnas nödigt att utdryga rågtillgången, uppskrivas till för konsumenterna oskäligen pris.

§ 65.

I skrivelse den 17 mars hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 4 mars 1862 om tioårig preskription och om årsstämmning.

§ 66.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 16 april utvisar hava vi med anledning av en inom riksdagen väckt motion för vår del antagit i vår skrivelse införda förslag till

- 1) lag om ändrad lydelse av 92 § växellagen,
- 2) lag angående undantag i vissa fall från bestämmelserna om preskription av växlar och checker.

§ 67.

Genom avlåten proposition har Kungl. Maj:t begärt riksdagens yttrande över ett vid propositionen fogat förslag till kungörelse angående ändrad lydelse av §§ 10 och 21 i lasaretsstadgan den 18 oktober 1901.

Enligt vad vi i skrivelse den 27 maj anmält för Kungl. Maj:t hava kamrarna uti ifrågavarande ärende stannat uti olika beslut, vilka icke ansetts kunna bli va föremål för sammanjämkning, i anledning varav riksdagen varit förhindrad att på sätt Kungl. Maj:t begärt avgiva yttrande i ärendet.

§ 68.

På grund av en inom riksdagen väckt motion hava vi anhållit, det Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning, huruvida lagstiftningsåtgärder kunna vidtagas för införande av helgdagar utan kyrklig karaktär i syfte att bereda särskilt den i handel, industri och angränsande arbetsområden sysselsatta delen av befolkningen tillfälle till vila och rekreation under den ljusa och varma årstiden, samt för riksdagen framlägga det lagförslag, vartill utredningen kan föranleda.

§ 69.

I anledning av inom riksdagen väckta motioner hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 19 maj anhållit, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning, huruvida och i vad mån en reglering av nattarbetet inom bakerier, konditorier och s. k. hembakerier för såväl kvinnor som män kan anses vara av förhållandena påkallad, samt för riksdagen framlägga det förslag i ämnet, vartill undersökningen kan föranleda.

§ 70.

Uti skrivelse den 27 maj hava vi tillkännagivit för Kungl. Maj:t, att vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om eftergift vid krig eller krigsfara från vissa bestämmelser om arbetstid för minderåriga och kvinnor.

§ 71.

Vi hava i skrivelse den 19 maj med anledning av en inom riksdagen väckt motion anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes låta utarbета och, såvitt på riksdagens medverkan ankommer, för riksdagen framlägga förslag till stadganden angående ordnandet av brandväsendet å landsbygden.

Bihang till riksdagens protokoll 1915. 15 saml. 1 avd. 1 häft.
(Riksdagsbeslutet).

§ 72.

På grund av en inom riksdagen väckt motion hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 19 maj anhållit, det täcktes Kungl. Maj:t efter verkställd utredning för riksdagen framlägga förslag till sådan ändring i lagen den 12 juni 1891, innefattande vissa bestämmelser angående sjöfynd, att *dels* det i lagen föreskrivna förfaringssättet måtte, beträffande sjöfynd av ringa värde, förenklas, *dels ock* strandvrak av ringa värde måtte under vissa förutsättningar tillfalla bärgaren.

§ 73.

Vi hava i skrivelse den 27 maj anmält för Kungl. Maj:t, att vi icke bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om rätt för Konungen att stadga förbud i vissa fall mot slaktande av svin och saluhållande av slaktat svin.

§ 74.

Vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av § 8 i lagen den 10 oktober 1913 angående köttbesiktning och slakthus hava riksdagens kamrar stannat uti olika beslut, i följd varav förslaget jämlikt 63 § riksdagsordningen för denna riksdag förfallit; vilket vi i skrivelse den 27 maj anmält för Kungl. Maj:t.

§ 75.

Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående grunder för upplåtelse av vissa kronan tillhöriga vattenfall och strömfall har icke kunnat av oss i oförändrat skick bifallas, utan hava vi för vår del antagit en förordning i ämnet. Däremot har det i samma proposition framlagda förslag till ändrad lydelse av 17 § i kungörelsen den 4 juli 1910 angående grunder för förvaltningen av vissa kronan tillhöriga vattenfall av oss utan någon ändring bifallits, vilket allt i skrivelse den 27 maj anmälts för Kungl. Maj:t.

§ 76.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 19 maj hava vi med anledning av en utav Kungl. Maj:t avlåten proposition för vår del antagit en i vår skrivelse införd lag med särskilda bestämmelser beträffande viss samfälld skogsmark inom Kopparbergs län.

§ 77.

Vi hava i skrivelse den 27 maj anmält för Kungl. Maj:t, att vi, som icke kunnat i oförändrat skick antaga Kungl. Maj:ts uti avlåten proposition framlagda förslag till förordning angående utsyning å viss skog inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden, för vår del antagit en i vår skrivelse införd förordning i ämnet.

§ 78.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 27 maj hava vi icke kunnat i oförändrat skick antaga det av Kungl. Maj:t i avlåten proposition framlagda förslag till förordning om förekommande av överdriven avverkning å ungskog inom de delar av Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken, utan för vår del antagit en i vår skrivelse införd förordning i ämnet.

§ 79.

Vi hava i anledning av en utav Kungl. Maj:t till riksdagen avlåten proposition för vår del antagit en lag om behörighet att utöva läkarkonsten, och hava vi anmält detta vårt beslut i skrivelse till Kungl. Maj:t den 18 maj, däri den av oss antagna lagen införts.

§ 80.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 26 maj utvisar hava vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition angående höjning av anslaget till statsmedicinska anstalten.

§ 81.

Vi hava i skrivelse den 21 maj anmält för Kungl. Maj:t, att vi icke kunnat bifalla Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om skyddskoppypning.

§ 82.

Uti avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att under förutsättning att riksdagen antager av Kungl. Maj:t framlagt förslag till lag om skyddskoppypning, med uteslutande ur riksstaten av anslaget till vaccinationens befrämjande, 7,700 kronor, i stället å ordinarie stat från och med år 1916 anvisa ett förslagsanslag till skyddskoppypningen av 46,000 kronor.

På sätt vi i skrivelse den 21 maj anmält för Kungl. Maj:t, har berörda förslag till lag om skyddskoppymkning icke blivit av oss antaget.

Vid sådant förhållande hava vi beslutit, att det hittillsvarande reservationsanslaget till vaccinationens befrämjande 7,700 kronor skall å ordinarie stat uppföras i riksstaten för år 1916, vilket vi i skrivelse den 26 maj anmält för Kungl. Maj:t.

§ 83.

Sedan Kungl. Maj:t genom avlåten proposition föreslagit riksdagen att antaga propositionen bilagt förslag till lag angående anskaffande av hästar och fordon för krigsmaktens ställande på krigsfot (hästutskrivningslag), hava vi i skrivelse den 25 maj anmält för Kungl. Maj:t, att vi i anledning av samma proposition för vår del antagit en i vår skrivelse införd lag i ämnet.

§ 84.

Uti skrivelse den 25 maj hava vi, med tillkännagivande att det i avlåten proposition framlagda förslaget till lag om ändrad lydelse av 2 § mom. 1 och 2, § 3, § 5 mom. 3, § 7 mom. 3 samt § 8 mom. 2 och 3 i lagen den 24 maj 1895 angående skyldighet för kommuner och enskilda att fullgöra rekvisitioner för krigsmaktens behov icke kunnat i oförändrat skick av oss antagas, anmält för Kungl. Maj:t, att vi i anledning av berörda proposition för vår del antagit en i vår skrivelse införd lag i ämnet.

§ 85.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 25 maj utvisar hava vi i huvudsak bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 21 september 1906 om automobiltrafik.

§ 86.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 25 maj utvisar hava vi med anledning av en inom riksdagen väckt motion medgivit *dels* att, därest till följd av den under nästlidet år anbefallda mobiliseringen av rikets stridskrafter inkvartering jämlikt gällande rekvisitionslag pågått under så lång tid, att särskilda kostnader eller avsevärda olägenheter därigenom åsamkats vederbörande kvartervärd, ersättning härför må utgå med belopp, som Kungl. Maj:t för varje särskilt fall bestämmer, *dels ock* att härav föranledda kostnader må av Kungl. Maj:t av tillgängliga medel förskjutas för att framdeles för riksdagen anmälas till ersättande.

§ 87.

Uti skrivelse den 27 maj hade vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi med anledning av en utav Kungl. Maj:t avlåten proposition för vår del antagit

A) lag om ändrad lydelse av 7, 16, 20, 23 och 37 §§ i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring;

B) lag om övergångsbestämmelser i anledning av lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring;

vilka lagar äro i vår skrivelse införda.

§ 88.

Kungl. Maj:t har genom avlåten proposition föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om skyldighet för vissa värnpliktiga att under år 1915 undergå landstörmsbefälsutbildning.

I skrivelse den 22 maj hava vi anmält för Kungl. Maj:t dels att vi bifallit berörda proposition dels ock att vi för bestridande av kostnaderna för landstörmsbefälsutbildning under år 1915 anvisat på extra stat för år 1916 ett förslagsanslag av 425,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att för ändamålet under innevarande år förskjuta erforderligt belopp.

§ 89.

Med anledning av en inom riksdagen väckt motion hava vi i skrivelse den 29 maj anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning samt för riksdagen framlägga därpå grundat förslag till ordnandet av landstörmsbefälfrågan och de övningar med landstörmsbefäl, som kunna anses oundgängligen erforderliga.

§ 90.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 19 maj närmare utvisar, hava vi bifallit Kungl. Maj:ts propositioner

dels angående åtgärder från det allmännas sida för beredande av driftkredit åt idkare av mindre jordbruk;

dels ock med förslag till lag angående ändrad lydelse av 1 § i lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse, till lag innefattande vissa bestämmelser om central-kassor för jordbrukskredit och till lag om ändrad lydelse av 11 § i lagen den 29 juli 1892 angående sparbanker.

§ 91.

Vi hava bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av § 18 mom. 2 i förordningen den 22 juni 1883 angående en postsparbank för riket; vilket vi i skrivelse den 19 maj anmält för Kungl. Maj:t.

§ 92.

I överensstämmelse med § 89 regeringsformen hava vi anmält våra önskingar, hemställanden och förslag genom följande skrivelser:

1:o) *av den 17 april*, i fråga om förbud mot införsel av fjädrar av vilda fåglar;
2:o) *av den 21 april*, angående skyldighet för tillverkare av frukt- och bär-safter m. m. att å varans etikett och omslag angiva tillverkarens namn och varans ingredienser;

3:o) *av den 30 april*, angående vidtagande av förberedande åtgärder för begagnande av de utvecklingsmöjligheter, som efter världskrigets upphörande kunna erbjuda sig för Sveriges handel, industri och sjöfart;

4:o) *av samma dag*, angående utarbetande av förslag i syfte att stävja spelet på utländska lotterier;

5:o) *av samma dag*, angående utredning i fråga om bidrag av statsmedel till kommun, som i sin tjänst anställer examinerad sjuksköterska;

6:o) *av den 7 maj*, angående åvägabringande av ändamålsenligare bestämmelser rörande överföring av flyttningsbetyg;

7:o) *av samma dag*, angående rätt i vissa fall till fria resor till och från hemorten för till tjänstgöring inkallade värnpliktige;

8:o) *av den 26 maj*, angående minskning av utgifterna för Sveriges officiella statistik i samband med omläggning av grunderna för densamma;

9:o) *av samma dag*, angående åtgärder till förekommande av nattarbete av män inom industriella och angränsande arbetsområden;

10:o) *av den 29 maj*, angående utredning rörande omorganisation av rikets sjömanshus;

11:o) *av samma dag*, angående vidtagande av vissa åtgärder från statens sida till främjande av landsbygdens förseende med elektrisk kraft;

12:o) *av samma dag*, rörande revision av förordningen angående antagande av släktnamn m. m.

§ 93.

I skrivelse av den 29 maj hava vi meddelat fullmäktige i riksgäldskontoret vårt beslut angående anordnande av rum för förtroenderåden inom riksdagens partier.

§ 94.

Den i överensstämmelse med § 103 regeringsformen och § 69 riksdagsordningen valda nämnd har ansett högsta domstolens och regeringsrättens samtliga ledamöter böra vid deras ämbeten bibehållas, vilket vi i skrivelse den 10 februari anmält för Kungl. Maj:t.

§ 95.

Enär fullmäktige i riksbanken med nit och omsorg handhaft sitt uppdrag, hava vi tillerkänt bemälda fullmäktige ansvarsfrihet *dels* för förvaltningen under år 1913 av bankens såväl huvudkontor som samtliga avdelningskontor i orterna, *dels ock* för de beslut och åtgärder, som finnas antecknade i fullmäktiges protokoll från och med den 15 januari 1914 till och med den 14 januari innevarande år.

§ 96.

Då vi funnit fullmäktige i riksgäldskontoret hava med nit och omsorg handhaft sitt uppdrag, hava vi tillerkänt fullmäktige ansvarsfrihet *dels* för den av riksdagens år 1914 församlade revisorer granskade förvaltningen av riksgäldskontoret under år 1913 *dels ock* för de beslut och åtgärder, som finnas antecknade i fullmäktiges protokoll från och med den 16 januari 1914 till och med den 14 januari 1915.

§ 97.

I enlighet med §§ 96 och 97 regeringsformen och § 68 riksdagsordningen hava vi kallat t. f. expeditionschefen i civildepartementet, hovrättsrådet m. m., juris utriusque och filosofie kandidaten Viktor Esaias Oktavus Petrén att vara riksdagens justitieombudsman samt hovrättsrådet m. m. juris utriusque kandidaten Gustaf Appelberg att i justitieombudsmannens ämbete inträda eller detsamma utöva i de fall, nämnda grundlagar omförmåla.

§ 98.

I enlighet med §§ 96 och 97 regeringsformen och § 68 riksdagsordningen hava vi kallat häradshövdingen m. m. Axel Reinhold Östergren att vara riksdagens militieombudsman samt häradshövdingen m. m. friherre Bror Carl Cederström att i militieombudsmannens ämbete inträda eller detsamma utöva i de fall, nämnda grundlagar omförmåla.

§ 99.

På grund av § 72 regeringsformen samt §§ 71 och 73 riksdagsordningen hava vi valt två fullmäktige i riksbanken samt två fullmäktige i riksgäldskontoret

ävensom suppleanter för riksdagens samtliga fullmäktige i dessa verk, varjämte vi meddelat fullmäktige nödiga föreskrifter, vilka i de för sagda verk upprättade reglementen äro intagna.

§ 100.

På grund av § 108 regeringsformen och § 70 riksdagsordningen hava vi förordnat sex för kunskaper och lärdom kände män att jämte riksdagens justitieombudsman utöva vård över tryckfriheten.

Till yttermera visso, att vi allt detta, som här förut skrivet står, sålunda beslutit, vidtagit och beviljat, hava vi, svenska folkets valda ombud, velat med våra namns underskrivande sådant styrka och bekräfta, vilket skedde i Stockholm den tjugonionde dagen i maj månad året efter Kristi börd det nittonhundrade och på det femtonde.

Första Kammaren:

I V A R A F Z E L I U S

Talman.

Sixten von Friesen
v. Talman. Stockholms stad.Ernst Klefbeck
Stockholms stad.K. A. Wallenberg
Stockholms stad.J. E. Berglund
Stockholms stad.Ernst Trygger
Stockholms stad.Herm. Lamm
Stockholms stad.Johan Östberg
Stockholms stad.Charles Lindley
Stockholms stad.

Stockholms län.

G. Lagerbjelke
Stockholms län.G. F. Östberg
Stockholms län.Gustaf F. Steffen
Stockholms län.William Montgomery
Stockholms län.O. M. Strömberg
Uppsala län.Nils Alexanderson
Uppsala län.Johan v. Bahr
Uppsala län.Johan C. W. Thyren
Uppsala län.

Södermanlands län.

Ernst Lindblad
Södermanlands län.A. C. Lindblad
Södermanlands län.Oskar Eklund
Södermanlands län.

Gust. Österberg Södermanlands län.	Philip Klingspor Östergötlands län.	Johan Beck-Friis Östergötlands län.
David Bergström Östergötlands län.	Gunnar Ekelund Östergötlands län.	Herman Fleming Östergötlands län.
Fr. Berglund Östergötlands län.	Bror Kjellgren Östergötlands län.	Carl Swartz Norrköpings stad.
C. H. v. Mentzer Jönköpings län.	K. J. A. Gustafsson Jönköpings län.	Alfred Petersson Jönköpings län.
K. J. Ekman Jönköpings län.	J. W. Spens Jönköpings län.	B. E. Gelotte Jönköpings län.
Aaby Ericsson Kronobergs län.	Alexis Hammarström Kronobergs län.	August Ljunggren Kronobergs län.
Axel Rooth Kronobergs län.	Adolf Roos Kronobergs län.	Hugo Hammarskjöld Kalmar län, norra delen.
C. Cedercrantz Kalmar län, norra delen.	Ch. Meurling Kalmar län, norra delen.	Klas Malmborg Kalmar län, södra delen.
Kalmar län, södra delen.	Carl Boberg Kalmar län, södra delen.	P. Valerius Olsson Kalmar län, södra delen.
Th. af Ekenstam Gottlands län.	P. A. Forssman Gottlands län.	A. Wachtmeister Blekinge län.
Blekinge län.	Hans Ericson Blekinge län.	Frithiof Söderbergh Blekinge län.
Joh. Nilsson Kristianstads län.	Gust. A. Eliasson Kristianstads län.	Adolf Dahl Kristianstads län.
J. A. Åkesson Kristianstads län.	N. Åkesson Kristianstads län.	Kristianstads län.
H. Cavalli Malmöhus län.	P. Paulson Malmöhus län.	Sam. Stadener Malmöhus län.
K. v. Geijer Malmöhus län.	Carl Fr. Beckman Malmöhus län.	Helge Bäckström Malmöhus län.
N. O. Bruce Malmöhus län.	Oscar Trapp Malmöhus län.	Olof Olsson Malmöhus län.

Bonde Bondeson Malmöhus län.	A. Antonsson Malmö stad.	Fritz Hallberg Malmö stad.
Ludvig Danström Hallands län.	Birg. Jönsson Hallands län.	J. S. Almer Hallands län.
Richard Hermelin Hallands län.	M. Lyckholm Göteborgs och Bohus län.	Joh. Larsson Göteborgs och Bohus län.
Eric Hallin Göteborgs och Bohus län.	Sixten Neiglick Göteborgs och Bohus län.	H. Wrangel Göteborgs och Bohus län.
Ludvig Widell Göteborgs och Bohus län.	Erik Trana Göteborgs stad.	K. G. Karlsson Göteborgs stad.
Otto Mannheimer Göteborgs stad.	Rich. Jonson. Göteborgs stad.	Älvsborgs län.
O. Silfverschiöld Älvsborgs län.	Johan E. Ekman Älvsborgs län.	Oskar Nylander Älvsborgs län.
Olaus Pettersson Älvsborgs län.	C. Magnusson Älvsborgs län.	Carl Eklundh Älvsborgs län.
Th. Köhlin Älvsborgs län.	Nils Posse Skaraborgs län.	Ernst Hedenstierna Skaraborgs län.
Skaraborgs län.	August Bellinder Skaraborgs län.	Fabian De Geer Skaraborgs län.
Wilhelm Gullberg Skaraborgs län.	Edw. Larson Skaraborgs län.	Mauritz Hellberg Värmlands län.
Knut Larsson Värmlands län.	K. A. Nilson Värmlands län.	Joh. Carlsson Värmlands län.
Åke Ingeström Värmlands län.	G. Gerh. Magnusson Värmlands län.	E. V. Gelin Värmlands län.
J. Gripenstedt Örebro län.	Oscar Olsson Örebro län.	Elof Ljunggren Örebro län.
Ivan Svensson Örebro län.	Gustaf Tisell Örebro län.	G. H. von Koch Örebro län.
Sam. Clason Västmanlands län.	Adam Hult Västmanlands län.	Alexander Hamilton Västmanlands län.

Edvard Wavrinsky
Västmanlands län.

F. Holmquist
Kopparbergs län.

Kopparbergs län.

C. G. T. Wickman
Gävleborgs län.

Erik Jonsson
Gävleborgs län.

Hugo Fahlén
Västernorrlands län.

J. Sandler
Västernorrlands län.

I. von Stapelmohr
Jämtlands län.

Karl Grubbström
Västerbottens län.

H. Biörklund
Västerbottens län.

L. E. Gezelius
Kopparbergs län.

Ollas A. Ericsson
Kopparbergs län.

Carl Ekman
Gävleborgs län.

Lars Olsson
Gävleborgs län.

Hugo Hamilton
Gävle stad.

Gustaf Knaust
Västernorrlands län.

Harald Hjärne
Västernorrlands län.

Gottfrid Roman
Jämtlands län.

A. Åström
Västerbottens län.

O. Bergqvist
Norrbottens län.

Alfred Petré
Kopparbergs län.

Erik Dalberg
Kopparbergs län.

Olof Jonsson
Gävleborgs län.

Gävleborgs län.

S. H. Kvarnzelius
Västernorrlands län.

Västernorrlands län.

Joh. Permansson
Västernorrlands län.

John Östling
Jämtlands län.

Gustav Rosén
Västerbottens län.

C. I. Asplund
Norrbottens län.

Paul Hellström
Norrbottens län.

Axel E. Fagerlin
Norrbottens län.

Andra Kammaren:

J O H A N W I D É N

Talman.

D. Persson i Tällberg v. Talman. Kopparbergs län. Norra valkretsen.	Stockholms stad.	Stockholms stad.
Hjalmar Branting Stockholms stad.	Carl Lindhagen Stockholms stad.	Arvid Lindman Stockholms stad.
Herm. Lindqvist Stockholms stad.	Knut A. Tengdahl Stockholms stad.	Karl Hildebrand Stockholms stad.
Ernst Söderberg Stockholms stad.	Erik Palmstierna Stockholms stad.	Stockholms stad.
Stockholms stad.	Carl Hallendorff Stockholms stad.	Sven Lübeck Stockholms stad.
Z. Höglund Stockholms stad.	Jakob Pettersson Stockholms län. Södra valkretsen.	Albert Petersson Stockholms län. Södra valkretsen.
Adolf Molin Stockholms län. Södra valkretsen.	G. W. Källman Stockholms län. Södra valkretsen.	Stockholms län. Södra valkretsen.
K. Westerström Stockholms län. Södra valkretsen.	E. Åkerlund Stockholms län. Norra valkretsen.	Per Henning Sjöblom Stockholms län. Norra valkretsen.
E. Eurén Stockholms län. Norra valkretsen.	O. Alfr. Berg Uppsala län.	K. A. Borg Uppsala län.
Nils Edén Uppsala län.	Walter Kant Uppsala län.	J. Henry Erikson Uppsala län.
E. C. Kropp Södermanlands län. Norra valkretsen.	Södermanlands län. Norra valkretsen.	Axel Modig Södermanlands län. Norra valkretsen.
Gösta Tamm Södermanlands län. Södra valkretsen.	Gustaf Olsson Södermanlands län. Södra valkretsen.	C. J. Johansson Södermanlands län. Södra valkretsen.

A. J. Bårg Södermanlands län. Södra valkretsen. Axel Ekman Östergötlands län. Norra valkretsen. Edv. Andersson Östergötlands län. Norra valkretsen.

Gustaf Johansson Östergötlands län. Norra valkretsen. T. Zetterstrand Östergötlands län. Norrköpings—
Linköpings valkrets.

Sven Persson Östergötlands län. Norrköpings—
Linköpings valkrets. K. Beckman Östergötlands län. Norrköpings—
Linköpings valkrets. Conrad Vahlquist Östergötlands län. Södra valkretsen.

David Pettersson Östergötlands län. Södra valkretsen. Theodor Adelswärd Östergötlands län. Södra valkretsen. Axel Sterne Östergötlands län. Södra valkretsen.

Josef N. Ericsson Östergötlands län. Södra valkretsen. J. A. Jonsson Jönköpings län. Östra valkretsen. Ernst Liljedahl Jönköpings län. Östra valkretsen.

Per Gabrielsson Jönköpings län. Östra valkretsen. K. Lundberg Jönköpings län. Östra valkretsen. E. Räf Jönköpings län. Västra valkretsen.

Bernhard Nilsson Jönköpings län. Västra valkretsen. Thure Widlund Jönköpings län. Västra valkretsen. Joh. Andersson Jönköpings län. Västra valkretsen.

C. O. Johanson Jönköpings län. Västra valkretsen. Joh. G. Svensson Kronobergs län. Östra valkretsen. Axel Lindqvist Kronobergs län. Östra valkretsen.

M. Svensson Kronobergs län. Östra valkretsen. C. Wilh. Jönsson Kronobergs län. Östra valkretsen. E. O. Magnusson Kronobergs län. Västra valkretsen.

P. M. Olsson Kronobergs län. Västra valkretsen. C. O. Svensson Kronobergs län. Västra valkretsen. Axel Rune Kalmar län. Norra valkretsen.

Erik Andersson Kalmar län. Norra valkretsen. A. V. Isaksson Kalmar län. Norra valkretsen. J. Persson Kalmar län. Norra valkretsen.

Joh. Jeansson Kalmar län. Södra valkretsen. Pehr Aug. Andersson Kalmar län. Södra valkretsen. Wilh. Andersson Kalmar län. Södra valkretsen.

Karl Magnusson Kalmar län. Södra valkretsen. Enok Runefors Kalmar län. Södra valkretsen. David Norman Kalmar län. Södra valkretsen.

K. J. Larsson Gottlands län. Karl Kahlström Gottlands län. Aug. Lingström Gottlands län.

Aug. Larsson Blekinge län. Axel E. Lindvall Blekinge län. John Jönsson Blekinge län.

Otto Holmdahl
Blekinge län.

J. A. Ingvarson
Blekinge län.

Oskar Kloos
Blekinge län.

P. Nilsson
Kristianstads län. Nordvästra
valkretsen.

John Erlansson
Kristianstads län. Nordvästra
valkretsen.

Sv. Bengtsson
Kristianstads län. Nordvästra
valkretsen.

Lars Borggren
Kristianstads län. Nordvästra
valkretsen.

N. J. Sigfrid
Kristianstads län. Nordvästra
valkretsen.

R. G. Hamilton
Kristianstads län. Sydöstra val-
kretsen.

V. Ekerot
Kristianstads län. Sydöstra val-
kretsen.

Gust. Nilsson
Kristianstads län. Sydöstra val-
kretsen.

Sven Jönsson
Kristianstads län. Sydöstra val-
kretsen.

Malmöhus län. Norra valkretsen.

Olof Nilsson
Malmöhus län. Norra valkretsen.

Martin Holmström
Malmöhus län. Norra valkretsen.

Aug. Nilsson
Malmöhus län. Mellersta valkretsen.

Jöns Jönsson
Malmöhus län. Mellersta valkretsen.

Sven Linders
Malmöhus län. Mellersta valkretsen.

Johan Jönsson
Malmöhus län. Mellersta valkretsen.

Nils Ohlsson
Malmöhus län. Mellersta valkretsen.

Hans Andersson
Malmöhus län. Södra valkretsen.

F. W. Thorsson
Malmöhus län. Södra valkretsen.

Jöns Pålsson
Malmöhus län. Södra valkretsen.

Nils P. Sköld
Malmöhus län. Södra valkretsen.

A. J. Christierson
Hälsingborg, Landskrona och Lund.

O. H. Waldén
Hälsingborg, Landskrona och Lund.

Malte Sommelius
Hälsingborg, Landskrona och Lund.

Nils Persson
Malmö stad.

Värner Rydén
Malmö stad.

Harald Lemke
Malmö stad.

Gunnar Löwegren
Malmö stad.

A. Henrikson
Hallands län.

Hallands län.

Carl O. Strid
Hallands län.

Anders Elisson
Hallands län.

Nils Johansson
Hallands län.

P. J. Persson
Hallands län.

Herman Andersson
Göteborgs och Bohus län. Södra
valkretsen.

Göteborgs och Bohus län. Södra
valkretsen.

Cornelius Olsson
Göteborgs och Bohus län. Södra
valkretsen.

Wilh. Hellberg
Göteborgs och Bohus län. Södra
valkretsen.

G. W. Hansson
Göteborgs och Bohus län. Södra
valkretsen.

Oscar Osberg
Göteborgs och Bohus län. Norra
valkretsen.

Gust. Rydén
Göteborgs och Bohus län. Norra
valkretsen.

Göteborgs och Bohus län. Norra
valkretsen.

Göteborgs och Bohus län. Norra
valkretsen.

Erik Röing
Göteborgs stad.

Emil Kristensson
Göteborgs stad.

Magnus Bengtsson
Göteborgs stad.

Edvard Lithander
Göteborgs stad.

Algot Törnkvist
Göteborgs stad.

P. Rydholm
Göteborgs stad.

Alex. Thore
Göteborgs stad.

Axel von Sneidern
Älvsborgs län. Norra valkretsen.

Harald Hallén
Älvsborgs län. Norra valkretsen.

Arthur Gustafson
Älvsborgs län. Norra valkretsen.

Herm. Carlson
Älvsborgs län. Mellersta valkretsen.

S. Welin
Älvsborgs län. Mellersta valkretsen.

Alfr. Petterson
Älvsborgs län. Mellersta valkretsen.

A. L. Johansson
Älvsborgs län. Mellersta valkretsen.

Gust. Odqvist
Älvsborgs län. Södra valkretsen.

Carl Lorentzon
Älvsborgs län. Södra valkretsen.

C. Edor Anderson
Älvsborgs län. Södra valkretsen.

S. A. Larsson
Älvsborgs län. Södra valkretsen.

Axel Vennersten
Älvsborgs län. Södra valkretsen.

G. W. Sjöberg
Skaraborgs län. Norra valkretsen.

C. Johanson
Skaraborgs län. Norra valkretsen.

E. von Hofsten
Skaraborgs län. Norra valkretsen.

K. W. Skareen
Skaraborgs län. Norra valkretsen.

Karl Magnusson
Skaraborgs län. Norra valkretsen.

Carl Persson
Skaraborgs län. Södra valkretsen.

Oscar Bogren
Skaraborgs län. Södra valkretsen.

K. M. Andersson
Skaraborgs län. Södra valkretsen.

Emil Bengtsson
Skaraborgs län. Södra valkretsen.

Helge Bäcklund
Skaraborgs län. Södra valkretsen.

Alfred Persson
Värmlands län. Norra valkretsen.

Värmlands län. Norra valkretsen.

Joh:s Hedström
Värmlands län. Norra valkretsen.

Axel Schotte
Värmlands län. Östra valkretsen.

N. A:son Berg
Värmlands län. Östra valkretsen.

N. Gust. Åkerlindh
Värmlands län. Östra valkretsen.

Värmlands län. Östra valkretsen.

Albert Mossberg
Värmlands län. Västra valkretsen.

J. P. Igel
Värmlands län. Västra valkretsen.

R. Andersson
Värmlands län. Västra valkretsen.

Gustaf Flognfält
Värmlands län. Västra valkretsen.

A. P. Gustafsson
Örebro län. Norra valkretsen.

E. A. Nilson Örebro län. Norra valkretsen.	Anders Anderson Örebro län. Norra valkretsen.	Olof Nilsson Örebro län. Norra valkretsen.
Gustaf Julin Örebro län. Norra valkretsen.	Gustaf Olofsson Örebro län. Södra valkretsen.	Edv. Uddenberg Örebro län. Södra valkretsen.
L. E. Gustafsson Örebro län. Södra valkretsen.	Gust. Eklund Örebro län. Södra valkretsen.	Viktor Larsson Västmanlands län. Östra valkretsen.
Joh. Andersson Västmanlands län. Östra valkretsen.	Axel Lundblad Västmanlands län. Östra valkretsen.	Adolf Janson Västmanlands län. Västra valkretsen.
C. J. Ericsson Västmanlands län. Västra valkretsen.	Albert Zander Västmanlands län. Västra valkretsen.	Sam Söderberg Kopparbergs län. Östra valkretsen.
C. R. Jansson Kopparbergs län. Östra valkretsen.	Axel Gylfe Kopparbergs län. Östra valkretsen.	Joh. Ström Kopparbergs län. Västra valkretsen.
Bernh. Eriksson Kopparbergs län. Västra valkretsen.	Rickard Sandler Kopparbergs län. Västra valkretsen.	Per Tysk Kopparbergs län. Norra valkretsen.
Rikard Eronn Kopparbergs län. Norra valkretsen.	E. A. Leksell Gävleborgs län. Gästriklands valkrets.	Ol. Olsson Gävleborgs län. Gästriklands valkrets.
Fabian Månsson Gävleborgs län. Gästriklands valkrets.	A. J. Andersson Gävleborgs län. Gästriklands valkrets.	Jonas Jonsson Gävleborgs län. Hälsinglands södra valkrets.
Ernst Lindley Gävleborgs län. Hälsinglands södra valkrets.	Aug. Sävström Gävleborgs län. Hälsinglands södra valkrets.	Johan Ericsson Gävleborgs län. Hälsinglands norra valkrets.
Per Norin Gävleborgs län. Hälsinglands norra valkrets.	O. W. Edbom Gävleborgs län. Hälsinglands norra valkrets.	C. A. Svensson Västernorrlands län. Medelpads valkrets.
K. R. Karlsson Västernorrlands län. Medelpads valkrets.	Joh. Zelahn Västernorrlands län. Medelpads valkrets.	Verner Hedlund Västernorrlands län. Medelpads valkrets.
Ivar Vennerström Västernorrlands län. Ångermanlands södra valkrets.	Västernorrlands län. Ångermanlands södra valkrets.	J. R. Sundström Västernorrlands län. Ångermanlands södra valkrets.
Fritz Kaijser Västernorrlands län. Ångermanlands södra valkrets.	C. J. Öberg Västernorrlands län. Ångermanlands norra valkrets.	G. F. Lundgren Västernorrlands län. Ångermanlands norra valkrets.

Emil Molin i Dombäcksmark
Västernorrlands län. Ångerman-
lands norra valkrets.

Ing. Bergman
Jämtlands län. Södra valkrets.

Christian Ericson
Jämtlands län. Södra valkrets.

Johan Olofsson
Jämtlands län. Norra valkrets.

Nils Olsson
Jämtlands län. Norra valkrets.

Karl Karlsson
Jämtlands län. Norra valkrets.

Ad. Wiklund
Västerbottens län. Södra valkrets.

E. F. Hellberg
Västerbottens län. Södra valkrets.

J. Rehn
Västerbottens län. Södra valkrets.

W. Bäckström
Västerbottens län. Södra valkrets.

Olof Jonsson
Västerbottens län. Norra valkrets.

Västerbottens län. Norra valkrets.

Ant. Wikström
Västerbottens län. Norra valkrets.

Linus Lundström
Norrbottens län. Södra valkrets.

Ernst Hage
Norrbottens län. Södra valkrets.

N. E. Nilsson
Norrbottens län. Södra valkrets.

Norrbottens län. Norra valkrets.

O. E. Holm
Norrbottens län. Norra valkrets.

O. W. Stenudd
Norrbottens län. Norra valkrets.

INNEHÅLL.

	Sid.		Sid.
Ingressen	1.	§ 17. Ang. förändring av tullsatserna å socker samt av ändrad lydelse av § 13 i förordningen med tulltaxa för inkommande varor	21.
§ 1. Ang. ändrad lydelse av 20 § regeringsformen	1.	§ 18. Ang. ändrad lydelse av § 13 mom. 5 i förordningen den 9 juni 1911 med tulltaxa för inkommande varor	21.
§ 2. Ang. ändrad lydelse av dels § 2 4:o och § 3 10:o tryckfrihetsförordningen dels ock § 72 regeringsformen	2.	§ 19. Ang. ändrad lydelse av bestämmelserna för brännvin och sprit m. m. i rubrikerna 183—185 i gällande tulltaxa	22.
§ 3. Ang. förslag till ändrad lydelse av §§ 96—102 och 110 regeringsformen, § 42, 2 och § 48 riksdagsordningen samt § 4 5:o tryckfrihetsförordningen	4.	§ 20. Ang. utsträckning av tiden för tullfri disposition av tullpliktiga utställningsföremål, som införts till baltiska utställningen i Malmö år 1914	22.
§ 4. Ang. ändrad lydelse av §§ 18 och 22 regeringsformen	9.	§ 21. Ang. ändrad lydelse av 35 § i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin m. m.	22.
§ 5. Ang. förslag till ändrad lydelse av 9 § i kungl. förordningen den 21 mars 1862 om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd	9.	§ 22. Rörande ändring i vissa delar av förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin	22.
§ 6. Ang. statsregleringen	9.	§ 23. Ang. förordning om ändrad lydelse av 15 § 1, 3, 4, 5, 8 och 9 mom. samt 17 § 2 mom. i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin	22.
§ 7. Ang. dispositionen av besparingarna å huvudtitlarna	11.	§ 24. Rörande förordning angående utförsel av socker under viss tid utan erläggande av sockerskatt	23.
§ 8. Ang. kreditivsummorna	11.	§ 25. Ang. beräkning av bevillingarna för år 1916	23.
§ 9. Ang. utbetalning av riksdags- och revisionskostnader m. m.	12.	§ 26. Rörande ändrad lydelse av 18 § i förordningen den 15 december 1914 angående statsmonopol å tobakstillverknigen i riket	23.
§ 10. Ang. bestridande av sådana av riksdag föranledda utgifter, som av Kungl. Maj:t förskottsvis anvisats till utbetalning å statskontoret	12.	§ 27. Ang. ändrad lydelse av 42 § 2 mom. i förordningen den 15 december 1914 angående statsmonopol å tobakstillverknigen i riket	23.
§ 11. Ang. sättet för betalning av räntor å statskulden m. m. utgifter för kapitalökning och avbetalning å statsskulden	12.	§ 28. Ang. ändrad lydelse av 9 § i förordningen den 15 december 1914 om vad iakttagas	
§ 12. Ang. av riksdagen beslutade, å riksgäldskontoret anvisade utgifter för år 1916	12.		
§ 13. Ang. sättet för gäldandet av å riksgäldskontoret anvisade utgifter	13.		
§ 14. Ang. anslaget till allmänna järnvägsålfonden	13.		
§ 15. I avseende å statsregleringen och rörande de med statsverket gemenskap ägande ämnen	14.		
§ 16. Ang. förordning om krigskonjunkturskatt	21.		

	Sid.		Sid.
		skall i avseende å införande av statsmonopol å tobakstillverkningen i riket	23.
§ 29.		Ang. befrielse för riksbanken under viss tid från skyldigheten att inlösa av banken utgivna sedlar med guld	24.
§ 30.		Rörande lag om ändrad lydelse av 2 § i lagen den 12 maj 1897 med vissa bestämmelser om riksbankens sedelutgivningsrätt, så ock angående forum för riksbanken, lag om ändrad lydelse av 3 och 6 §§ i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 samt lag angående rätt för Konungen att i vissa fall medgiva riksbanken viss ökad sedelutgivningsrätt	24.
§ 31.		Ang. bankovinsten	24.
§ 32.		Ang. nytt reglemente för riksbankens styrelse och förvaltning	24.
§ 33.		Ang. nytt reglemente för riksgäldskontoret	24.
§ 34.		Ang. Kungl. Maj:ts proposition angående utvidgning av riksdagens bibliotek till centralt förvaltningsbibliotek	25.
§ 35.		Ang. proposition med förslag till ändrad lydelse av § 3 i reglementariska föreskrifter för riksdagen	25.
§ 36.		Ang. pension åt änkefru Anna Amalia Sandström, född Pilblad	25.
§ 37.		Ang. förslag till lagar om ändrad lydelse av 30 kap. rättegångsbalken, av 49 och 230 §§ utsökningslagen samt angående Kungl. Maj:ts högsta domstols tjänstgöring på avdelningar	25.
§ 38.		Ang. förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § 17:o i lagen om Kungl. Maj:ts regeringsrätt den 26 maj 1909	26.
§ 39.		Ang. instruktion för riksdagens justitieombudsman och instruktion för riksdagens militieombudsman	26.
§ 40.		Ang. förslag till lag om ändrad lydelse av § 22 värnpliktslagen den 17 september 1914	26.
§ 41.		Ang. utredning om avskiljande av Stockholms stad i kyrkligt hänseende från ärkestiftet	26.
§ 42.		Ang. förslag till lag om äktenskaps ingående och upplösning m. m.	26.
§ 43.		Ang. ändrade lagbestämmelser i fråga om utlännings rätt att besitta fastighet i Sverige	27.
§ 44.		Ang. utredning och förslag till lag om rätt för stat, kommun och municipalsamhälle att försälja vissa fastigheter med servitut, innefattande företrädesrätt till återköp	28.
§ 45.		Ang. beredande av tillfälle för innehavare av lägenheter å ecklesiastika boställen att friköpa de innehavda lägenheterna	28.
§ 46.		Ang. undersökning rörande verkningarna av gällande lagstiftning till förekommande av vanhävd av viss jord i Norrland och Dalarna	28.
§ 47.		Ang. lag om inskränkning i inmutningsrätten	28.
§ 48.		Ang. förslag till lag om talan i viss ordning angående rätt till strömfall	28.
§ 49.		Rörande ändrad lydelse av 2 § i förordningen den 16 juni 1875 angående särskilda protokoll över lagfarter, inteckningar och andra ärenden	28.
§ 50.		Rörande förslag till lag om ändring i gällande bestämmelser angående förteckningar å lagfarter	29.
§ 51.		Ang. ändring av 17 kap. 10 § handelsbalken	29.
§ 52.		Ang. förslag till lag om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område m. m.	29.
§ 53.		Ang. förslag till lag om förbud för vissa personer att vistas å ort, där avdelning av krigsmakten är förlagd, samt till lag om ändrad lydelse av 10 kap. 14 § strafflagen	29.
§ 54.		Ang. utredning om ändring av 18 kap. 16 § strafflagen	29.
§ 55.		Ang. ändrad lydelse av 19 kap. 17 § strafflagen	30.
§ 56.		Ang. ändrad lagstiftning rörande bevisning inför rätta	30.
§ 57.		Ang. förändrade bestämmelser rörande ersättning till vittnen och sakkunniga i rättegångsmål	30.
§ 58.		Ang. ändrad lydelse av 10 § i förordningen den 17 maj 1872 angående ändring i vissa fall av gällande bestämmelser om häradsting m. m.	30.
§ 59.		Ang. lag, innefattande vissa bestämmelser om insändande till hovrätt av underrätts dombok	31.
§ 60.		Ang. förslag till lag om förfogande över vissa varor vid krig eller krigsfara eller	

	Sid.		Sid.
		andra utomordentliga av krig föranledda förhållanden	31.
§ 61.		Ang. förslag till lag om ändrad lydelse av 85 § i sjölagen den 12 juni 1891 . . .	31.
§ 62.		Rörande ändrad lydelse av 32 § i förordningen den 9 juni 1871 angående fattigvården	31.
§ 63.		Ang. lag om anstånd med erläggande av vissa patentavgifter	32.
§ 64.		Rörande förslag till förordning angående siktning av rågmjöl och förordning om viss sammansättning av rågröd	32.
§ 65.		Ang. ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 4 mars 1862 om tioårig preskription och om årsstämming	32.
§ 66.		Ang. förslag dels till lag om ändrad lydelse av 92 § växellagen, dels till lag angående undantag i vissa fall från bestämmelserna om preskription av växlar och checker	32.
§ 67.		Ang. ändrad lydelse av §§ 10 och 21 i lasaretsstadgan den 18 oktober 1901 . . .	33.
§ 68.		Ang. utredning om införande av helgdagar utan kyrklig karaktär	33.
§ 69.		Ang. utredning och förslag rörande reglering av nattarbete inom bagerier, konditorier och s. k. hembagerier	33.
§ 70.		Ang. förslag till lag om eftergift vid krig eller krigsfara från vissa bestämmelser om arbetstid för minderåriga och kvinnor	33.
§ 71.		Ang. ordnande av brandväsendet å landsbygden	33.
§ 72.		Ang. utredning om ändrade bestämmelser beträffande sjöfynd	34.
§ 73.		Ang. lag om rätt för Konungen att stadga förbud i vissa fall mot slaktande av svin och saluhållande av slaktat svin	34.
§ 74.		I anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av § 8 i lagen den 10 oktober 1913 angående köttbesiktning och slakthus	34.
§ 75.		Ang. förslag till förordning angående grunder för upplåtelse av vissa kronan tillhöriga vattenfall och strömfal m. m.	34.
§ 76.		Ang. förslag till lag med särskilda bestämmelser beträffande viss samfärd skogsmark inom Kopparbergs län	34.
§ 77.		Rörande förslag till förordning angående utsyning å viss skog inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden	35.
§ 78.		Ang. förslag till förordning om förekommande av överdriven avverkning å ungskog inom de delar av Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken	35.
§ 79.		Ang. förslag till förordning om behörighet att utöva läkarkonsten	35.
§ 80.		Ang. Kungl. Maj:ts proposition om höjning av anslaget till statsmedicinska anstalten	35.
§ 81.		Ang. förslag till lag om skyddskoppypning	35.
§ 82.		Ang. Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till skyddskoppypningens ordnande	35.
§ 83.		Rörande förslag till lag angående anskaffande av hästar och fordon för krigsmaktens ställande på krigsfot (hästutskrivningslag)	36.
§ 84.		Ang. förslag till lag om ändrad lydelse av § 2 mom. 1 och 2, § 3, § 5 mom. 3, § 7 mom. 3 samt § 8 mom. 2 och 3 i lagen den 24 maj 1895 angående skyldighet för kommuner och enskilda att fullgöra rekvisitioner för krigsmaktens behov	36.
§ 85.		Ang. förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 21 september 1906 om automobiltrafik	36.
§ 86.		Ang. ersättning i vissa fall för inkvartering, som föranletts av den under år 1914 anbefallda mobiliseringen av vissa av rikets stridskrafter	36.
§ 87.		I anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 7, 16, 20 och 23 §§ i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring m. m.	37.
§ 88.		Ang. lag om skyldighet för vissa värnpliktiga att under år 1915 undergå landstornsbefälsutbildning m. m.	37.
§ 89.		Ang. utredning rörande ordnande av landstornsbefälsfrågan m. m.	37.
§ 90.		I anledning av Kungl. Maj:ts propositioner nr 119 angående åtgärder från det all-	

	Sid.		Sid.
männas sida för beredande av driftkredit åt idkare av mindre jordbruk och nr 129 med förslag till lag angående ändrad lydelse av 1 § i lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse, till lag, innefattande vissa bestämmelser om centralkassor för jordbrukskredit, och till lag om ändrad lydelse av 11 § i lagen den 29 juli 1892 angående sparbanker	37.	§ 94. Ang. verkställd omröstning över högsta domstolens och regeringsrättens ledamöter	39.
§ 91. Rörande förslag till ändrad lydelse av § 18 mom. 2 i förordningen den 22 juni 1883 angående en postsparbank för riket	38.	§ 95. Ang. ansvarsfrihet för fullmäktige i riksbanken	39.
§ 92. Ang. åtskilliga på grund av § 89 regeringsformen väckta frågor	38.	§ 96. Ang. ansvarsfrihet för fullmäktige i riksgäldskontoret	39.
§ 93. Ang. anordnande av rum för förtroenderåden inom riksdagens partier	38.	§ 97. Ang. val av riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare	39.
		§ 98. Ang. val av riksdagens militieombudsman och hans efterträdare	39.
		§ 99. Ang. val av två fullmäktige i riksbanken och två fullmäktige i riksgäldskontoret samt suppleanter för riksdagens samtliga fullmäktige i nämnda verk	39.
		§ 100. Ang. val av tryckfrihetskommitté	40.
		Slutmeningen	40.